

Nordre Follo
kommune

Temaplan for skjøtsel av uteområder 2021-2025

1. SAMMENDRAG	4
2. INNLEDNING	5
2.1 Rammer og mandat for arbeidet.....	5
2.2 Avgrensninger.....	6
2.3 Medvirkning.....	6
2.4 Iverksetting.....	6
3. STATUS, TRENDER OG UTFORDRINGER	7
3.1 Etableringsskjøtsel og driftsfølgevirkning.....	7
3.2 Mange oppgaver, begrensede ressurser	7
3.3 Ivaretagelse av natur og artsmangfold	8
3.3.1 Tiltak for ivaretagelse av naturmangfoldet.....	9
3.4 Bærekraftig og miljøvennlig forvaltning og skjøtsel	9
3.5 Klimaendringer	10
3.6 Kantsoner og bekkeåpninger	10
3.7 Vedlikeholdsetterslep av eksisterende anlegg	10
4. GJENNOMGANG AV OG TILSTANDSSTATUS VED ALLE KOMMUNALE ANLEGG	11
4.1 Skole-, leke-, og barnehageanlegg med tilhørende aktivitetsanlegg.....	11
4.1.1 Krevende drift og store vedlikeholds- og oppgraderingsbehov.....	11
4.1.2 Oversikt og tilstandsstatus skoleanlegg.....	12
4.1.3 Oversikt og tilstandsstatus barnehageanlegg.....	15
4.1.4 Oversikt og tilstandsstatus lekeplasser.....	18
4.1.5 Kart skoler og barnehager.....	20
4.2 Idrettsanlegg, nærmiljøanlegg og ball-løkker	21
4.2.1 Mange anlegg, mye bruk og høy drifts- og vedlikeholdsfrekvens	21
4.2.2 Kunstgressbaner og gummigranulat på avveie.....	22
4.2.3 Oversikt og tilstandsstatus idrettsanlegg.....	23
4.2.4 Oversikt og tilstandsstatus nærmiljøanlegg.....	24
4.2.5 Oversikt og tilstandsstatus ball-løkker.....	25
4.2.6 Kart idrettsanlegg, nærmiljøanlegg og ball-løkker.....	26
4.3 Naturanlegg og badeplasser	27
4.3.1 Skjøtselsplan for kantsonen og de offentlige områdene langs Kolbotnvannet	27
4.3.2 Skorhaugsåsen	27
4.3.3 Oversikt og tilstandsstatus naturanlegg og badeplasser	27
4.3.4 Kart naturanlegg og badeplasser	29
4.4 Skiløyper	30

4.4.1	Oversikt og tilstandsstatus skiøyper	30
4.5	Pleie og omsorgsinstitusjoner	31
4.5.1	Stort vedlikeholdsetterslep og behov for mer intensiv skjøtsel	31
4.5.2	Oversikt og tilstandsstatus pleie- og omsorgsboliger	31
4.5.3	Kart pleie- og omsorgsboliger	32
4.6	Tilrettelagte boliger og kommunale utleieboliger	33
4.6.1	Mange små anlegg med behov for oppgradering og jevnlig oppfølging	33
4.6.2	Oversikt og tilstandsstatus tilrettelagte boliger og kommunale utleieboliger	33
4.6.3	Kart tilrettelagte boliger og utleieboliger	35
4.7	Parker, torg, sentrumsnære områder og kommunale grøntanlegg	36
4.7.1	Forventninger om godt skjøttete anlegg i områder hvor folk ferdes	36
4.7.2	Oversikt og tilstandsstatus parker, torg og sentrumsnære områder.....	36
4.7.3	Oversikt og tilstandsstatus andre kommunale grøntanlegg	37
4.7.4	Kart parker, torg, sentrumsnære områder og andre kommunale grøntanlegg.....	38
4.8	Kirker og gravlunder	39
4.8.1	Oversikt og tilstandsstatus kirker og gravlunder	39
4.8.2	Kart kirker og gravlunder	40
5.	MÅL	41
6.	INNSATSOMRÅDER	42
6.1	Ressurser og tiltaksprioriteringer	43
6.1.1	Parker, torg, sentrumsgater, grøntanlegg, lekeplasser og nærmiljøanlegg.....	43
6.1.2	Idrettsanlegg, aktivitetsanlegg og nærmiljøanlegg.....	44
6.1.3	Friområder, naturområder og badeplasser	45
6.2	Anlegg med behov for oppgradering og større vedlikehold.....	45
6.2.1	Pleie og omsorgsboliger.....	45
6.2.2	Parkområder	46
6.2.3	Leke- og aktivitetsområder ved eksisterende lekplasser, skoler og barnehager	46
6.2.4	Sentrumsgater og torg	46
6.2.5	Badeplasser og friluftsanlegg.....	46

1. Sammendrag

Temaplan for skjøtsel av uteområder tar for seg utfordringer i kommunal forvaltning av grøntanlegg. Sentrale problemstillinger er blant annet:

- Hvilke uteområder som skal prioriteres skjøttet
- Behov for inngåelse av etableringsskjøtsel
- Konsekvensjustering av driftsbudsjettet ved overtakelse av nye anlegg.

Planen gjennomgår tilstanden i uteområdene og peker på behov for nødvendige oppgraderinger og vedlikeholdsetterslep. Prosedyrer som beskriver hvordan forvaltning og skjøtsel utføres ved samtlige elementer i alle anlegg er vedlagt denne temaplanen.

Temaplanen omfatter ikke forvaltning av skog eller naturvernområder. Disse forvaltningsoppgavene ligger henholdsvis til virksomhet Folkehelse, idrett og friluftsliv og enhet for Klima og miljø. Videre omfatter ikke temaplanen skjøtsel av veikanter.

Derimot omtaler temaplanen på generelt plan skjøtselsbeskrivelser for regulerte friområder, det vil si trær, felling av trær og hensyn som tas i forvaltningen av denne type områder.

Organisering

Drift og skjøtsel utføres av driftsavdeling for park og idrett. Avdelingen består av 15,5 årsverk med variert kompetanse som arborist, anleggsgartnerer, gartnere, snekkere, agronom og driftsmedarbeidere.

Arbeidet i driftsavdeling for park og idrett er organisert som følger:

- Leder, samt tre arbeidsledere med henholdsvis ansvar for hvert sitt område.
- Teknisk drift ved uteområder til kommunale bygg med 3 medarbeidere i tillegg til arbeidsleder,
- Drift idrett og grøntanlegg, avdeling nord, med 5 medarbeider i tillegg til arbeidsleder,
- Drift gravlund og grøntanlegg, avdeling sør, med 5 medarbeidere, fordelt med 4,5 årsverk i tillegg til arbeidsleder.

I tillegg ansetter avdelingen sesonghjelpere fordelt ut over sommeren fra 1 juni til 20 august. Om vinteren bistår avdeling park og idrett, vei- og trafikkavdelingen med vinterdrift av kommunale veier.

Avdeling for drift av park og idrett knytter også til seg ressurser fra «Ungdom skaper ungdom», et prosjekt hvor det samarbeides med NAV og politiet om å sysselsette ungdom fra vanskeligstilte hjem. Ungdommene for enkle driftsoppgaver fra utførelse og blir fulgt opp av avdelingens medarbeidere.

Plan- og prosjektavdelingen i virksomhet Vei og park har ansvar for forvaltningen av uteområdene omtalt i denne temaplanen. I utgangspunktet er det fire medarbeidere som har dette som del av sitt arbeid, hvorav to landskapsarkitekter, en landskapsingeniør og en byggeleder.

2. Innledning

Kommunens planstrategi er vedtatt som del av Strategi- og handlingsplan 2020-2023 (SHP). Formålet med planstrategien er å sette fokus på hvilke planer som skal utarbeides og når. Planleggingen skal være behovsstyrt, ikke gjøres mer omfattende enn nødvendig, og være tilpasset kommunens situasjon og utfordringer.

Temaplan skjøtsel av uteområder er utarbeidet av virksomhet Vei og park. Temaplanen er et styringsdokument for forvaltning, skjøtsel, drift og vedlikehold av alle kommunale uteområder. Dette inkluderer alle lekeområder, aktivitetsanlegg, nærmiljø- og idrettsanlegg, samt alle grønntanlegg ved offentlige bygg og institusjoner, og kommunale boliger. Planen gjelder også for alle offentlige torg, sentrumsgater og parker som eies av Nordre Follo kommune. Videre gjelder planen for alle friområder og friluftsanlegg som virksomhet Vei og park forvalter.

Planen gir en systematisk oversikt over de fleste anlegg som ligger til kommunal forvaltning, med tilhørende tilstand per oktober 2021 og konkretiserer hvilken type drift som skal utføres ved det enkelte anlegg. Det er ikke kartlagt hvert enkelt friområde, turveier og lysløyper. Men planen beskriver skjøtsel av også denne type anlegg

Sammen med temaplanen følger et vedlegg som beskriver prosedyrer som skal følges i forvaltningen, samt inngående skjøtselsbeskrivelser for hvordan enkeltelementer i anleggene skal skjøttes, driftes og vedlikeholdes. Dette er beskrivelser for hvordan vi skjøtter alle elementer i alle type anlegg. Hvis og om behovene for skjøtsel forandrer seg, vil skjøtselen endres tilsvarende. Skjøtselsbeskrivelsene er i hovedsak basert på Norsk standard 3420; NS 3420-Z, som omfatter drift, vedlikehold og renhold av idretts- og aktivitetsanlegg, og NS 3420-ZK som omfatter skjøtsel og drift av park- og landskapsområder. I noen tilfeller er det gjort avvik fra standarden. Det er i tilfeller forvaltningen mener at Norsk standard ikke innehar den ønskede beskrivelsen vi mener er relevant for anlegget/området, eller hvor andre eksterne instanser har en mer egnet beskrivelse av skjøtsel.

Denne temaplanen planlegges revidert hvert fjerde år.

Temaplanen inkluderer flere viktige utfordringer og forhold som kan gi kommunen økte utgifter.

2.1 Rammer og mandat for arbeidet

Kommunen forholder seg til ulike statlige myndigheter og rammeverket finnes i en rekke lover og forskrifter i forvaltningen.

Sentrale lover og forskrifter

- Lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven)
- Lov om vassdrag og grunnvann (vannressursloven)
- Lov om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (markaloven)
- Lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven)
- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven)
- Lov om rettshøve mellom grannar (grannelova)
- Forskrifter om verneområder (Svartskog og Delingsdalen)
- Forskrift om plantevernmidler
- Forskrift om fremmede organismer
- Forskrift om prioriterte arter
- Forskrift om utvalgte naturtyper

- Forskrift om miljørettet helsevern i skoler og barnehager
- Forskrift om sikkerhet ved lekeplassutstyr
- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Internkontrollforskriften

I tillegg er det kommunale vedtak, bestemmelser, tillatelser, avtaler og standarder som forvaltningen må forholde seg til, eksempelvis kommuneplanen, reguleringsbestemmelser og temaplan for Idrett og friluftsliv. Temaplan for naturmangfold er også en plan som kommer senere i planperioden, og som får konsekvenser for skjøtselsplanen. Kommunens økonomi vil også være en viktig faktor i forhold til hvordan oppdraget med skjøtsel blir løst.

Temaplan for skjøtsel av uteområder er inntatt som del av planstrategien i SHP under satsningsområdet «Byvekst med grønne kvaliteter» Dette innebærer bl.a. følgende:

- Kommunen skal utvikle attraktive og bærekraftige byer og tettsteder
- Kommunen tar miljøansvar og skal være en foregangskommune på vei mot lavutslippssamfunnet
- Kommunen er rustet for klimaendringer
- Kommunen tar vare på naturmangfold og arters leveområder, herunder artsmangfold.
- Kommunen forvalter natur og arealressurser på en bærekraftig måte

2.2 Avgrensninger

Temaplanen omfatter ikke forvaltning av skog eller naturvernområder. Disse forvaltningsoppgavene ligger henholdsvis til virksomhet Folkehelse, idrett og friluftsliv og enhet for Klima og miljø.

Når det gjelder regulerte friområder forvaltes disse av virksomhet Vei og park, men temaplanen omhandler ikke spesifikke friområder. Temaplanen har likevel med generelle skjøtselsbeskrivelser for trær, felling av trær og hensyn som tas i forvaltning av denne type områder. Videre omfatter ikke temaplanen skjøtsel av veikanter.

2.3 Medvirkning

Temaplanen er utarbeidet ved bruk av kommunens egne ressurser og har vært gjenstand for tverrfaglig samarbeid både internt i virksomhet Vei og park og eksternt med virksomhet Friluftsliv, idrett og folkehelse, og enhet for Klima og miljø. Kartene er laget av virksomhet Geodata og oppmåling.

2.4 Iverksetting

Iverksetting skjer straks temaplanen er vedtatt av kommunestyret. Planen blir førende for Vei og park sitt arbeidsområde i planperioden

3. Status, trender og utfordringer

Nordre Follo kommune er en forholdsvis stor og tett befolket kommune. Det er mange byggeprosjekter i gang og det er forventet en vesentlig utbygging i årene som kommer. Små og store byggeprosjekter utfordrer etablerte natur- og friområder, samt en høyere belastning og bruk av allerede etablerte anlegg. Det er viktig at kommunen ivaretar tilgang til blå-grønne soner, hvor artsmangfoldet blir ivaretatt, samt legger til rette for aktivitet for alle befolkningsgrupper. Nærhet og kvalitet på turstier, samt tilgjengelighet til marka og grøntarealer, er viktige elementer som må ivaretas.

Alle nye prosjekter som skal overtas av kommunen, må planlegges slik at fremtidig drift, skjøtsel og vedlikehold kan utføres på en god og effektiv måte.

3.1 Etableringsskjøtsel og driftsfølgervirkning

Nye anlegg med levende planter og blomster krever en helt annen oppfølging sammenliknet med andre anlegg. Kommunale investeringsprosjekter med grøntanlegg skal derfor planlegges med kostnader til etableringsskjøtsel, hvor kommunen betaler entreprenøren for skjøtsel. På et generelt nivå er det påkrevd å inngå avtaler over 3 vekstsesonger. I komplekse planteanlegg vil det være hensiktsmessig å ha en slik skjøtsel over 5 vekstsesonger. Ved å følge en slik plan vil grøntanlegget overtas når beplantningen er godt etablert. Det kreves dog en oppfølging av den eksterne skjøtselen, som bør utføres av virksomheten som skal overta grøntanlegget.

Grøntanlegg som planlegges overtatt meldes inn som konsekvensjustering i årlig mål- og rammesak. En slik driftsfølgervirkning bør avklares så tidlig som mulig, helst allerede i planleggingsfasen for nye prosjekter. I for eksempel sentrumsnære områder er det også relevant å vurdere løsninger hvor også brukere av anlegget bidrar økonomisk inn i driften, for eksempel lokalt næringsliv. Disse vil som nytte godt av oppgraderte byrom som innbyr til økt aktivitet og opphold sammenliknet med tidligere.

3.2 Mange oppgaver, begrensede ressurser

Samarbeid med frivilligheten og organisasjoner kan frigjøre kommunale ressurser og føre til en bedre skjøtsel, drift og vedlikehold. Driftsavdelingen bør også kunne differensiere innsatsen ut fra de prioriteringer det er hensiktsmessig å gjøre til enhver tid.

Å lette kapasiteten hos den kommunale driftsavdelingen kan skje gjennom å:

1. Samarbeide med frivillige om skjøtsel av grøntanleggene ved sykehjem og omsorgsboliger. Det er ønskelig å oppgradere grøntanleggene ved disse institusjonene, men basert på tilgjengelige ressurser er det vanskelig å opprettholde driften/skjøtselen som anleggene krever. Kommunen ønsker derfor å inngå samarbeid med frivillige slik at de kan ta et ansvar for delområder innenfor grøntanlegget.
2. Fortsette å samarbeide med det lokale FAU ved skoler og barnehager og hjelpe de med søknadsprosesser til eksterne for å få ytterligere midler til å oppgradere anlegg.
3. Være åpen for initiativ av dugnadsånd og tilrettelegge for at ildsjeler får lov til å bruke sine ressurser inn i våre anlegg når dette er ønsket.
4. Vurdere om lite brukte anlegg kan tas ut av ordinær drift og/eller hvor driften kan ivaretas av andre organisasjoner/frivilligheten. Det kan være gode grunner for å inngå avtaler med borettslag/sameier etc. slik at disse bærer et større ansvar for drift og skjøtsel av anlegg som naturlig er en del av deres boområde.
5. Inngå avtaler om vinterdrift av alle kunstgressbaner.
6. Oppfordre idretten til å ta ansvar for søppelhåndtering ved idrettsanleggene.
7. Tilrettelegge for at flere som bor i kommunale utleieboliger kan ta ansvar for egne utearealer.

8. Innføre gebyr for saksbehandling av søknader om trefelling.

3.3 Ivaretagelse av natur og arts mangfold

Naturmangfoldloven §§ 8 -12 gjelder ved all utøvelse av offentlig myndighet og forvaltning av fast eiendom. Kommunen som myndighet og eiendomsforvalter må gjøre en vurdering av kunnskapsgrunnlaget og den samlede belastningen på økosystemet, om føre-var-prinsippet kommer til anvendelse, og om valg av driftsmetoder og lokalisering er forsvarlig.

Ved drift og forvaltning av kommunale utearealer kommer også Forskrift om fremmede organismer til anvendelse, hvor §§ 18-23 er særlig relevante.

Biologisk mangfold omfatter alt biologisk mangfold, både på land og i sjø- og ferskvann. Artsdatabankens rødliste for arter (ny kommer senere i 2021) gir en oversikt over arter (planter, dyr og sopp) som står i fare for å dø ut. Menneskelig påvirkning er hovedårsaken til at arter blir utrydningstruet. Artene på rødlisten kjennetegnes ved at de minker i antall og/eller er fåtallige. Dette skyldes hovedsakelig reduksjon og fragmentering av leveområder, som medfører økt risiko for at artene skal dø ut. Det skal fremmes vekst av sunne biotoper med ivaretagelse av rødlistearter og naturtyper.

Artsdatabanken har også utarbeidet en rødliste for naturtyper, som gir oversikt over hvilke naturtyper som står i fare for å forsvinne fra Norge. Rødlisten for naturtyper viser at ulike typer naturinngrep og opphør av skjøtsel er det som i hovedsak bidrar mest til at naturmangfoldet blir fattigere. Det er viktig å hindre fragmentering og ødeleggelse av leveområder som er helt nødvendig for å sikre artenes overlevelse på sikt. Det er viktig å sikre eksisterende naturtyper, og vurdere strengere vern for de mest verdifulle områdene.

Det er 739 registrerte naturtyper i Nordre Follo og av utvalgte naturtyper har vi hule eiker, slåtteng og åpen grunnlendt kalkmark. Verdivurderingen av naturtyper er kategorisert i:

- svært viktig – nasjonal verdi (A)
- viktig – regional verdi (B)
- lokalt viktig – lokal verdi (C).

Listen over registrerte rødlistearter og naturtyper i kommunen er ikke komplett, slik at det må forventes at det finnes langt flere forekomster enn de vi har oversikt over per i dag. Det er derfor viktig at kunnskapsgrunnlaget er oppdatert og godt. Spredning av fremmede arter utgjør en av de største truslene mot naturmangfoldet, sammen med endret arealbruk og fragmentering av leveområder til arter.

Det er kartlagt forekomster av fremmede arter mange steder i kommunen. Først og fremst jobbes det med å bekjempe parkslirekne, kjempebjørnekjeks og kjempespringfrø. Kommunen skal skjøtte, slik at omfanget av fremmede arter reduseres vesentlig. Det skal føres en restriktiv linje mot bruk av plantevernmidler. Likevel er det nødvendig å bruke dette ved flere forekomster for at det skal ha tilfredsstillende resultat. I noen tilfeller holder det med mekaniske bekjempelsesmetoder som luking, rotkutt og nedkapping, men for enkelte arter og forekomster er det nødvendig med sprøyting.

3.3.1 Tiltak for ivaretagelse av naturmangfoldet

- Sikre en ubrutt, tydelig og økologisk funksjonell forbindelse mellom de større natur- og kulturlandskapsområdene og den blågrønne strukturen i byene og tettstedene.
- Sikre at parker, 100-meterskoger og andre grøntarealer fremmer livskvalitet for innbyggerne, og fungerer som habitat og funksjonsområde for planter og dyr.
- Forvalte arealene slik at vi ivaretar dagens arts mangfold
- Forvalte arealer slik at verdifulle naturtyper ikke forringes
- Iverksette tiltak som bedrer insekters livsvilkår
- Registrere og bekjempe fremmede arter

3.4 Bærekraftig og miljøvennlig forvaltning og skjøtsel

Kommunen ønsker en mer bærekraftig og miljøvennlig forvaltning og drift. Inndelt etter oppgavene nedenfor, vil vi fremover søke å følge disse retningslinjene:

Gress

- Håndtering av avklipp lokalt i anlegget
- Vurdere å bytte plen mot bærekraftige alternativer der det kan egne seg.
- La partier av gressplener stå uklippet (skjøttes som blomsterenger med kun sen slått) for å legge til rette for insekter (ref. for eksempel Slottsparken)

Jord

- Sette kvalifikasjonskrav til jord i anlegg.
- Vurdere hvilken type jord som egner seg best hvor.
- Teste jordkvaliteten i parker og andre grøntanlegg og forbedre denne om nødvendig.
- Bruk av kompost som jordforbedring i parker og andre grøntanlegg.
- Vurdere kompostering av eget materiale og tilføre dette til egne områder.

Vegetasjon

- Sommerblomster; vurdere typer som er best for pollenbærere.
- Erstatte bed for sommerblomster til bed med flerårige stauder.
- Sørge for å kompostere plantemateriale og løv, helst lokalt på stedet.
- Ha et bevisst forhold til steds- og klimatilpasset vegetasjonsbruk.
- Registrere eksisterende vegetasjon og deres funksjonelle og økologiske verdi.
- Vurdere plantesammensetninger for å gi bedre klimatilpasning og skjøtselsreduksjon.
- Ta i bruk flere forskjellige arter for å forhindre sykdomsspredning.

Trær

Det er ønskelig å utarbeide en treplan. En slik plan vil sikre hensynet til trær i planleggingsfase, byggeprosjekter og den daglige skjøtselen. En slik plan bør inneholde:

- Artsnavn
- Beskyttelsesmetoder
- Beskjæringsbehov
- Hensyn som må tas i forhold til graving i området rundt
- Angivelse av trefjerning
- Beskrivelse av standarder og kontraktansvar i forhold til beskyttelse og erstatning

Per 2021 nå har kommunen 5 robotklippere som er satt ut på henholdsvis Vestenga, Oppegårdbanen, Bane Øst i Ski, Ski stadion og Sofiemyr stadion. I tillegg brukes en selvgående merke-maskin som flyttes etter behov. Bruk av disse sparer kommunen for manuell bruk av ressurser.

3.5 Klimaendringer

Klimaendringer medfører varmere og kortere vintre, noe som gir lengre vekstsesong med tilhørende økt produksjon av biomasse. Lengre tørkeperioder og intensiv nedbør er andre merkbare effekter. Det er viktig å forebygge uheldige virkninger av klimaendringene i de anleggene kommunen forvalter. Vegetasjonsbelter, trær, regnbed og godt planlagte og vedlikeholdte overvannssystemer er tiltak som vil begrense følgeskader.

Denne type anlegg må vedlikeholdes og driftes for å opprettholde sin funksjon. Dermed er det viktig at kommunen sørger for drift av god kvalitet i slike anlegg. Ved nyetablering av regnbed er etableringsskjøtsel nødvendig for å sikre at anlegget fungerer slik det er tiltenkt. Natur- og skogområder har også en viktig funksjon knyttet mot flomdemping. Det er et mål at flere bekker skal åpnes. Det er viktig å ta vare på vegetasjonsbeltene langs vassdragene, da disse forebygger erosjon, har renseeffekt på overflatevannet i nedbørsfeltet og er viktig for arts mangfoldet i området.

Nordre Follo kommune har en veileder for overvann, vedtatt av Utvalg for klima, teknikk og miljø 29.9.2021 i sak 46/21. Etablering av nye, grønn overvannssystemer og skjøtelsen av slike eksisterende anlegg må ses i sammenheng med veileder for overvann.

3.6 Kantsoner og bekkeåpninger

Kanter og bredder skal være i god stand. Det er viktig at vegetasjon ikke fører til gjengroing, slik at vannløpet har tilstrekkelig kapasitet. Vegetasjon og annet må ikke være til hinder for vannløpet. Bekkerister må holdes åpne.

For at disse forholdene skal bli ivaretatt, må det utføres både vegetasjonsskjøtsel og renovasjon i anleggene. Dette gjelder både i naturlige løp og i bekkeåpninger i forbindelse med nye prosjekter.

Bekker og vann ligger i både kommunalt eide og i privat eide områder. Avhengig av sted, kan det være behov for å avklare fordelingen av ansvar som skal fordeles mellom de private grunneierne og kommunen. Kommunen må også internt avklare fordelingen av ulike oppgaver og ansvarsforhold. Typiske virksomheter som i stor utstrekning har kantsoner og bekkeåpninger som del av sitt virke, er Vei og park, Vann og avløp og Klima og miljø.

3.7 Vedlikeholdsetterslep av eksisterende anlegg

Det er gjennomført betydelige oppgraderinger i mange anlegg, særlig i lekeanleggene ved skoler og barnehager. Likevel er det fremdeles behov for oppgraderinger i skoler og barnehager, da spesielt i lekeområdene, men også generelt i anleggene.

Også offentlige parker og offentlige lekeplasser, samt anlegg ved syke- og omsorgsboliger har behov for oppgradering. Behovene omfatter både skjøtsel av vegetasjon, fornyelse av vegetasjon og nytt lekeplassutstyr, samt andre installasjoner som for eksempel benker og vannelementer/fontener. Grøntanlegg og offentlig gaterom og torg har også behov for ekstra vedlikehold- og skjøtseltiltak, før anleggene oppnår den standarden vi ønsker for disse. Først etter at dette er utført, kan samtlige anlegg komme under ordinær drift basert på skjøtelsesbeskrivelsene i denne planen.

4. Gjennomgang av og tilstandsstatus ved alle kommunale anlegg

4.1 Skole-, leke-, og barnehageanlegg med tilhørende aktivitetsanlegg

4.1.1 Krevende drift og store vedlikeholds- og oppgraderingsbehov

Disse anleggene er utsatt for høy slitasje. Anleggene må være av robust kvalitet for at de skal tåle den daglige harde bruken og slitasjen.

- **Vi ønsker en enhetlig kvalitet på alle anlegg**

Det er store forskjeller fra anlegg til anlegg med hensyn til kvalitet og innhold. Kommunen ønsker at alle anlegg skal tilfredsstillende en viss standard, og at alle kommunens barn skal tilbys et godt uteanlegg i skolen, barnehagen og i nærmiljøet, uavhengig av hvor i kommunen man bor. Det er store behov for vesentlig oppgradering mange steder, både på grunn av vedlikeholdsetterslep og «tidens tann».

- **Krav til sikkerhet**

Skole- og barnehageanlegg og lekeplasser krever høy driftsfrekvens for å holde sikkerheten ved like. Kommunen gjennomfører årlig kontroll av samtlige lekeinstallasjoner med tilhørende underlag, samt gjennomgang av mulige andre risikofaktorer. Denne kontrollen gjennomføres av ekstern lekeplasskontrollør og det er omtrent 800 elementer som kontrolleres hvert år. Kommunens eget driftspersonell gjennomfører funksjonskontroller gjennom året, samtidig som hver enkelt skole og barnehage tilser at områdene er sikre.

- **Nærmere om fallunderlag**

En spesielt stor utfordring er vedlikehold av støtdempende fallunderlag. Vi har fallunderlag av sand, bark, kutteflis, gummiheller og støpte gummidekker, samt noen få anlegg med støpt kork. Det er vanskelig å holde sandunderlagene tilfredsstillende støtdempende da sanden pakker seg og har et kontinuerlig behov for oppfresing og ny tilførsel av sand. Mange steder er det vanskelig å komme frem med ny sand, og det er mye håndkraft og trillebårer som må brukes. Vi klarer ikke å holde tritt med dette og har et ønske om å skifte ut slike underlag med annet som er bedre egnet, som for eksempel flis. Flis er i motsetning til bark et materiale som holdes tørrere over lengre tid og bruker lenger tid på å kompostere. Derimot ser vi utfordringer med at barna bruker flisen i lek og at dette materialet forflytter seg til andre steder i anlegget. Det er ikke nødvendigvis et problem alle steder, men i anlegg hvor dette strøs over til asfalterte områder og ballflater, fordrer det et mer hyppig renhold. Sistnevnte gjelder for så vidt også for sand, men utfordringen er mer synlig med flisen som har en større fraksjon.

Videre har vi anlegg med gummiheller og støpte gummidekker som er utskiftingsklare. Disse må bli skiftet før de skaper et miljøproblem. Godt vedlikeholdte gummidekker er de dekkene som er minst ressurskrevende å drifte og vi har god erfaring med at denne type dekker holder i svært mange år, med kun en høytrykksspyling i året. Med dagens forbud mot å legge slike dekker i Nordre Follo kommune, er plasstøpt alternativt dekke basert på kork. Kommunen har forsøksvis benyttet kork noen få steder i 2020 og 2021. Dessverre opplever vi allerede utfordringer med kvaliteten på denne type dekker. Vi er derfor noe avholdne med å legge dette underlaget for mange steder, da det er vesentlig mer kostbart og vi er usikre på holdbarheten. Det er kun dekker av gummi og kork som gir universell utforming av lekeplassen. Støtdempende fallunderlag er påkrevd for alle lekeinstallasjoner med fallhøyder over 60 cm.

Vi rehabiliterer i snitt 3-4 anlegg av denne typen i året, og det vil være et kontinuerlig behov for oppgraderinger og vedlikehold i denne type anlegg i årene som kommer. Barnehage og barneskoler bruker det meste av uteområdene alle dager i året, uavhengig av vær og sesong. Dette gir spesielle

krav til uteområdene. Et gjentakende problem er for øvrig mangelfulle overvannssystemer, som gir store driftsmessige utfordringer.

- **Andre lekeplasser**

Kommunen har også drifts- og vedlikeholdsansvar for flere lekeplasser på areal som eies av kommunen. For slike lekeplasser som kun tjener brukere fra nærliggende borettslag eller sameier, bør kommunen – i lys av den utfordrende økonomiske situasjonen – vurdere å overføre lekeplassen med drifts- og tilsynsansvar til nettopp borettslagene/sameiene.

4.1.2 Oversikt og tilstandstatus skoleanlegg

Anleggene er delt inn i følgende tilstandstatus:

- **God:** Anlegget har ikke behov for oppgradering, kun ordinær skjøtsel, drift og vedlikehold.
- **Middels:** Anlegget inneholder deler som har behov for oppgradering.
- **Dårlig:** Anlegget har behov for vesentlig oppgradering.

Antall	Anleggsnavn	Anleggstype	Tilstandstatus
1	Bøleråsen skole (barneskole)	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	Middels
		Grusbane fotball	Middels
		Sandvolleyball	Middels
		Ballbinge	Middels
		Ballplass asfalt	Middels
		Ballplass kunstgress/gress	Middels
		Uteområde/Grøntanlegg	Middels
2	Finstad skole (barneskole)	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	God
		Ballbinge	God
		Grusbane fotball	God
		Sykkelløype	God
		Grusbane håndball	God
		Sandvolleyball	God
		Uteområde/Grøntanlegg	Middels
3	Fløysbonn skole (ungdomsskole)	Sandvolleyball	God
		Ballbinge	Middels
		Basket	Dårlig
		Skateanlegg	Middels
		Bordtennis	Middels
		Uteområde/Grøntanlegg	Middels
4	Flåtestad skole (ungdomsskole)	Bordtennis	Middels
		Skateanlegg	Middels
		Basket	Middels
		Vannelement/Fontene	Dårlig
		Uteområde/grøntanlegg	Middels
5	Follo	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	God

	barne- og ungdomsskole	Basket	God
		Ballbinge	Middels
		Uteområde/grøntanlegg	God
6	Greverud skole (barneskole)	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	Middels
		Ballbinge	God
		Ballflate asfalt	Dårlig
		Uteområde/Grøntanlegg	Middels
7	Haugjordet ungdomsskole	Trimpark	God
		Ballflate asfalt, fotball og basket	God
		Sandvolleyball	Middels
		Uteområde/Grøntanlegg	Middels
8	Hebekk skole (barneskole)	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	Middels
		Basketball	God
		Ballflate grus	Middels
		Ballbinge	Middels
		Uteområde/Grøntanlegg	God
9	Hellerasten skole (ungdomsskole)	Volleyball	God
		Basketball	God
		Bordtennis	God
		Skateanlegg	God
		Uteområde/Grøntanlegg	Middels
10	Ingieråsen skole (ungdomsskole)	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	God
		Bordtennis	God
		Basket	God
		Ballflate grus	God
		Skateanlegg	Middels
		Uteområde/grøntanlegg	Middels
11	Kolbotn skole (etter oppgradering 2021) (barneskole)	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	God
		Ballflate grus	God
		Uteområde/Grøntanlegg	God
12	Kråkstad skole (etter oppgradering 21/22) (Barne- og ungdomsskole)	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	God
		Ballbinge	Middels
		Basketball	Middels
		Skateanlegg	Dårlig
		Bordtennis	Dårlig
		Uteområde/grøntanlegg	Middels
13	Langhus skole (barneskole)	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	Middels
		Ballflate asfalt	Middels
		Ballbinge	Middels
		Uteområde/Grøntanlegg	Middels
14	Siggerud skole (barne- og ungdomsskole)	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	Middels
		Klatrelek i skog	Middels
		Basketball	Middels
		Skateanlegg	God
		Uteområde/grøntanlegg	Dårlig
15	Ski barne- og ungdomsskole	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	Middels

	(etter oppgradering 2021)	Ballflate asfalt v/ ungdomsskole	Middels
		Basketball	Middels
		Ballflate grus	God
		Sandvolleyball	Middels
		Ballflate asfalt	God
		Klatrevegg	Middels
		Uteområde/Grøntanlegg	Middels
16	Skotbu skole (barneskole)	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	God
		Ballbinge	God
		Ballflate asfalt	God
		Uteområde/Grøntanlegg	Middels
17	Sofiemyråsen ressurscenter (spesialskele)	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	God
		Uteområde/Grøntanlegg	Middels
18	Sofiemyr skole (barneskole)	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	God
		Ballflate grus	Middels
		Ballflate asfalt	God
		Basketball	God
		Bordtennis	Middels
		Uteområde/grøntanlegg	Middels
19	Tårnåsen skole (barneskole)	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	Middels
		Ballbinge	Middels
		Ballflate grus	God
		Basketball	God
		Bordtennis	God
		Uteområde/grøntanlegg	Middels
20	Vassbonn skole (barneskole)	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	Middels
		Kunstgressbane (idretten)	God
		Basketball	Dårlig
		Volleyball	Dårlig
		Delanlegg friidrett	Dårlig
		Ballbinge	Middels
		Uteområde/Grøntanlegg	Middels
21	Vevelstadåsen skole	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	Middels
		Ballflate asfalt	Middels
		Uteområde/Grøntanlegg	Middels
22	Østli skole (barneskole)	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	Dårlig
		Akebakke	Middels
		Basketball	God
		Kunstgressbane (Idretten)	God
		Bordtennis	Middels
		Uteområde/Grøntanlegg	Middels

4.1.3 Oversikt og tilstandstatus barnehageanlegg

Anleggene er delt inn i følgende tilstandstatus:

- **God:** Anlegget har ikke behov for oppgradering, kun ordinær skjøtsel, drift og vedlikehold.
- **Middels:** Anlegget inneholder deler som har behov for oppgradering.
- **Dårlig:** Anlegget har behov for vesentlig oppgradering.

Antall	Anleggsnavn	Anleggstype	Tilstandstatus
1	Augestad barnehage avd. Tårnåsen	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	God
		Uteområde/Grøntanlegg	God
2	Augestad barnehage avd. Øståsen	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	God
		Uteområde/Grøntanlegg	God
3	Bakkebygrenda barnehage	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	Middels
		Uteområde/Grøntanlegg	Middels
4	Bjørkekroken barnehage	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	Middels
		Uteområde/Grøntanlegg	Middels
5	Bråten barnehage	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	God
		Uteområde/Grøntanlegg	God
6	Bøleråsen barnehage	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	God
		Uteområde/Grøntanlegg	God
7	Dynamitten barnehage	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	Middels
		Uteområde/Grøntanlegg	Middels
8	Eikeliveien barnehage	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	God
		Uteområde/Grøntanlegg	God
9	Ekornrud barnehage	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	Middels
		Uteområde/Grøntanlegg	God
10	Gimleveien barnehage	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	God
		Uteområde/Grøntanlegg	Middels
11	Greverudlia barnehage	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	God
		Uteområde/Grøntanlegg	God
12	Hareveien barnehage	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	Middels
		Uteområde/Grøntanlegg	God
13	Haukliveien barnehage	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	God
		Uteområde/Grøntanlegg	Middels
14	Hellerasten barnehage	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	God
		Uteområde/Grøntanlegg	God
15	Holberg barnehage	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	God
		Uteområde/Grøntanlegg	God
16	Ingierkollen barnehage avd.	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	God

	Ingieråsen	Uteområde/Grøntanlegg	God
17	Ingierkollen barnehage avd. Kantor	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	God
		Uteområde/Grøntanlegg	God
18	Kapellveien barnehage	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	Middels
		Uteområde/Grøntanlegg	God
19	Kolbotn barnehage avd. Liaveien	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	God
		Uteområde/Grøntanlegg	God
20	Kolbotn barnehage avd. Skolebakken	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	God
		Uteområde/Grøntanlegg	Middels
21	Kråkstad barnehage	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	God
		Uteområde/Grøntanlegg	God
22	Langhus barnehage	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	Dårlig
		Uteområde/Grøntanlegg	God
23	Mellomåsen barnehage	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	God
		Uteområde/Grøntanlegg	Middels
24	Nordåsveien barnehage	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	God
		Uteområde/Grøntanlegg	God
25	Nye Nordre Finstad barnehage	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	God
		Uteområde/Grøntanlegg	God
26	Nye Vestveien barnehage	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	God
		Uteanlegg	God
27	Rognebærlia barnehage	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	God
		Uteanlegg	God
28	Siggerud barnehage	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	Middels
		Uteanlegg	Middels
29	Siggerud gård barnehage	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	Middels
		Uteanlegg	Middels
30	Skoghus barnehage	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	Dårlig
		Uteanlegg	Middels
31	Skoglia barnehage	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	Dårlig
		Uteanlegg	Middels
32	Skotbu barnehage	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	Dårlig
		Uteanlegg	Middels
33	Slåbråten barnehage	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	God
		Uteanlegg	God
34	Smedsrud barnehage	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	Dårlig

		Uteanlegg	Middels
35	Sætreskogen barnehage	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	God
		Uteanlegg	God
36	Trolldalen barnehage avd. Trollåsen	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	God
		Uteanlegg	God
37	Trolldalen barnehage avd. Vassbonn	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	Dårlig
		Uteanlegg	Middels
38	Trollskogen barnehage	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	Middels
		Uteanlegg	Middels
39	Tussestien barnehage	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	Middels
		Uteanlegg	Middels
40	Tømteveien barnehage	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	God
		Uteanlegg	God
41	Vestliliveien barnehage	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	God
		Uteområde/Grøntanlegg	Middels
		Gjerde mot jernbane	Dårlig
42	Vestre Greverud barnehage avd. Flåtestadveien	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	God
		Uteområde/Grøntanlegg	God
43	Vestre Greverud barnehage avd. Toppenhaug	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	God
		Uteområde/Grøntområde	Middels
44	Vestråt barnehage	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	Middels
		Uteområde/Grøntanlegg	Middels
45	Vevelstadåsen barnehage	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	Dårlig
		Uteområde/Grøntanlegg	middels
46	Ødegården barnehage	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	God
		Uteområde/Grøntanlegg	Middels
47	Øvre Hebekk barnehage	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	Dårlig
		Uteanlegg	Dårlig

4.1.4 Oversikt og tilstandstatus lekeplasser

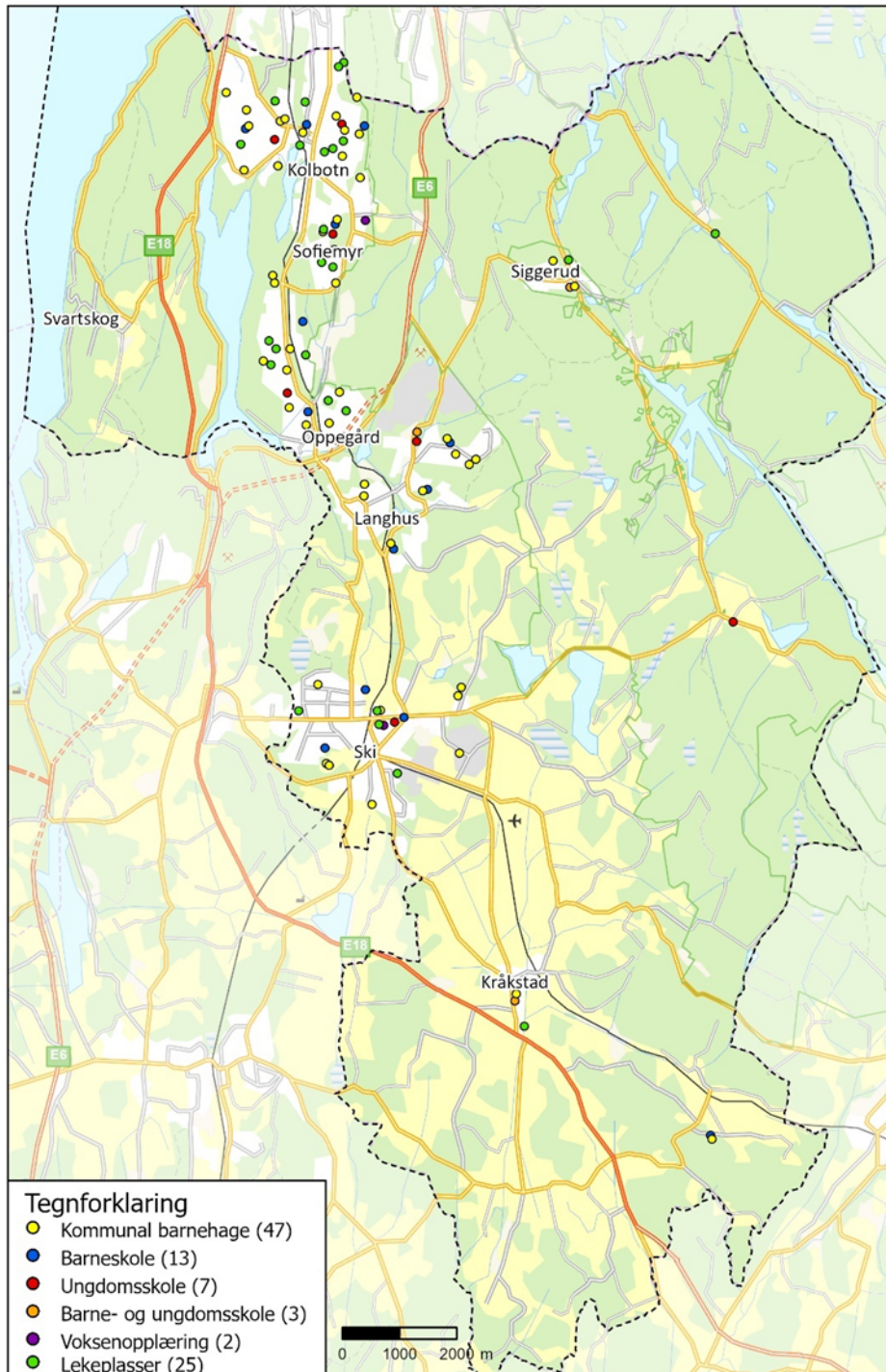
Anleggene er delt inn i følgende tilstandstatus:

- **God:** Anlegget har ikke behov for oppgradering, kun ordinær skjøtsel, drift og vedlikehold.
- **Middels:** Anlegget inneholder deler som har behov for oppgradering.
- **Dårlig:** Anlegget har behov for vesentlig oppgradering.

Antall	Anleggsnavn	Anleggstype	Tilstandstatus
1	Bekkestien 129/233 – 129/538 lekeplass m/ballbane	Uteområde/Grøntanlegg	God
2	Bråten, bak Bråten barnehage - Sigrid Undsets vei 12 – lekeplass og ballbane	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	Dårlig
		Uteområde/Grøntanlegg	Dårlig
3	Elverhøy, Bjerkebakken 6 244/50 – speiderplass	Uteområde/Grøntanlegg	God
4	Generasjonsparken Solbråtanveien 6 - lekeplass og aktivitetspark	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	Middels
		Uteområde/Grøntanlegg	Middels
5	Gydas vei 64 238/550 - lekeplass	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	Dårlig
		Uteområde/Grøntanlegg	Dårlig
6	Gydas vei 67 238/610 - lekeplass	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	Middels
		Uteområde/Grøntanlegg	Middels
7	Hareveien 240/472 - lekeplass	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	Middels
		Uteområde/Grøntanlegg	Middels
8	Huldrefaret 249/140 - lekeplass	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	Middels
		Uteområde/Grøntanlegg	Middels
9	Jerpeleina 243/931 - lekeplass	Uteområdet/Grøntanlegg	Dårlig
10	Kallmannsplass 243/218 – lekeplass og ballbane	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	Dårlig
		Uteområdet/Grøntanlegg	Middels
11	Kråkstadelven, ovenfor Elveveien 39 – lekeplass	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	Middels
		Uteområde/Grøntanlegg	God
12	Konglestien 249/1094, nedenfor Konglestien 79 - lekeplass	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	Dårlig
		Uteområde/Grøntanlegg	Dårlig
13	Myraparken 244/434 – lekeplass og ballbane	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	Dårlig
		Uteområde/Grøntanlegg	Middels
14	Myrtaket v/ Haugastølveien 1 A 238/148 – lekeplass og ballbane	Lekeplassutstyr m/fallunderlag	God
		Hinderløype	God
		Uteområde/Grøntanlegg	God

15	Nordåskollen 243/976 Bak Nordåskollen 6 - lekepass	Lekepassutstyr m/fallunderlag	Dårlig
		Uteområde/Grøntanlegg	Dårlig
16	Ospelia 249/73 Tyrylia 30 - lekepass	Lekepassutstyr m/fallunderlag	God
		Uteområde/Grøntanlegg	God
17	Pauline Halls vei 247/550 - lekepass	Lekepassutstyr m/fallunderlag	God
		Uteområde/Grøntanlegg	God
18	Rådhusparken (Ski) - lekepass	Lekepassutstyr m/fallunderlag	Dårlig
		Uteområde/Grøntanlegg	Dårlig
19	Sagstua 102/34, Enebakkveien 652 – lekepass	Lekepassutstyr m/fallunderlag	Middels
		Uteområde/Grøntanlegg	Middels
20	Siggerud 104/1 v/ Ekornveien 12 – lekepass	Lekepassutstyr m/fallunderlag	Middels
		Uteanlegg	Middels
21	Solkollen 239/60 - lekepass	Lekepassutstyr m/fallunderlag	Bra
		Uteområde/Grøntanlegg	Bra
22	Søndre Skrenten 240/751 - lekepass	Lekepassutstyr m/fallunderlag	Dårlig
		Uteområde/Grøntanlegg	Dårlig
23	Toppen lekepark 243/1264 – lekepass	Lekepassutstyr m/fallunderlag	God
		Uteområde/Grøntanlegg	God
24	Vestråtparken 134/43 – lekepass og aktivitetspark	Lekepassutstyr m/fallunderlag	Dårlig
		Uteområde/Grøntanlegg	Middels
25	Industriveien 24 140/104 Park Ellingsrud	Lekepassutstyr/fallunderlag	Middels
		Uteområde/Grøntanlegg	Middels

4.1.5 Kart skoler og barnehager

4.2 Idrettsanlegg, nærmiljøanlegg og ball-løkker

4.2.1 Mange anlegg, mye bruk og høy drifts- og vedlikeholdsfrekvens

Kommunen eier en stor mengde idrett- og aktivitetsanlegg. Disse er mye brukt, og krever høy drifts- og vedlikeholdsfrekvens. Nordre Follo har stor oppslutning blant den organiserte idretten, i tillegg til et mangfoldig tilbud av gode nærmiljø- og friluftslivsanlegg. Ønsket om flere anlegg er stort, ikke minst fordi stadig flere idretter blir helårsidretter som medfører høyere krav til kvalitet og drift av anleggene. Eksempelvis spilles fotball nå året rundt, gjerne på oppvarmede baner med miljøvennlig innfyll. Det medfører forventninger om at kommunen tilrettelegger for anlegg som kan holdes åpne og driftes effektivt året rundt.

- **Temaplan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv 2020-2030 og etterfølgende behovsanalyse**

Et av hovedmålene i Temaplan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv 2020-2030 er å tilrettelegge for anlegg og områder for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv. Lokale anlegg og områder for idrett og egenorganisert fysisk aktivitet er viktig for å oppnå en økning av fysisk aktive i Nordre Follo kommune. Dette innebærer at befolkningen skal ha kort vei til tilrettelagte friluftsområder, merkede stier og lokale idretts- og aktivitetsanlegg. Det er en ambisjon at innbyggerne i Nordre Follo innen 2025 skal oppleve bedre anleggsdekning enn i 2020.

Temaplanen for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv, og senere Behovsanalyse for idrett, har definert en rekke utfordringer og strategier rettet mot en helhetlig anleggsutvikling for Nordre Follo i årene fremover. En begrenset kommunal investeringsevne gjør at kommunen må arbeide strategisk i anleggsutviklingen og ta godt vare på de anleggene som allerede finnes. Anleggene må være trygge og gi lik tilgang for alle. Dessuten må anleggene ha god kvalitet og høyt brukspotensiale, i tillegg til gode løsninger for areal- og energibruk. Materialvalg må gjøres etter nasjonale standarder, og produktenes egnethet til gjenvinning må vurderes.

Kommunen har et mål om å ta miljøvennlige strategiske valg. Med bakgrunn i en utarbeidet rehabiliteringsplan gjennomført av Virksomhet Folkehelse, idrett og friluftsliv, vil eksisterende kunstgressbaner bli rehabilitert, og gummigranulat erstattes med mer miljøvennlige innfyll. Kunstgressbanen i Østre Greverud idrettspark er nylig rehabilitert, og ny miljøvennlig kunstgressbane i Sofiemyr idrettspark står for tur.

- **Kommunen må ha økonomisk bæreevne til å drifte nye anlegg**

Kommunen har store forpliktelser knyttet til drift og vedlikehold av dagens anlegg. Med utgangspunkt i dagens kommuneøkonomi, er det utfordrende å dekke anleggsbehov etter oppføring av nye kommunale anlegg; kostnadene ved å eie er langt større enn bare kostnadene ved å bygge.

Før iverksettelse av nye prosjekter bør det som et minimum utføres beregninger på totalkostnaden over anleggets levetid, og det må tas stilling til om dette er forpliktelser kommunen kan påta seg over tid. Driftsbudsjettet må konsekvensjusteres tilsvarende kostnaden det nye anlegget fører med seg i driftsfasen.

- **Driftsansvar**

Driftsansvaret er per i dag fordelt mellom idrettslag og kommunen, men i forskjellig grad. Regelverket om offentlige anskaffelser medfører behov for endring i fordelingen av driftsansvar.

Det presiseres at anlegg som idrettslagene har anlagt på kommunal grunn, men fullt ut eies, driftes og vedlikeholdes av idrettslagene, vil fortsette å være underlagt idretten også fremover.

- **Utvikling av nærmiljøanlegg, smart sambruk**

Behovet for utendørs flerbruksanlegg for idrett og fysisk aktivitet skal inngå i planlegging og utvikling

av skolene. Utendørs nærmiljøanlegg skal planlegges med bakgrunn i fremtidsrettede aktivitetstrender, samt ivareta hele befolkningens behov for fysiske møteplasser. Disse anleggstypene er sentrale for muligheten til egenorganisert aktivitet i lokalmiljøet, samt at de styrker et mangfoldig aktivitetstilbud og ivaretar anleggsbehov for mindre breddeidretter. Ved en slik tilnærming legger kommunen til rette for innovativ og smart sambruk av kommunale anlegg til idrettsformål i lokalområdene. Gjennom planlegging av nye anlegg og oppgradering av eldre anlegg må det vektlegges flkesible løsninger slik at sambruk og flerbruk kan realiseres. Eksisterende nærmiljø- og idrettsanlegg kontrolleres og vedlikeholdes for å opprettholde god kvalitet og øke levetiden.

Idrettsparkene i Ski, Langhus, Siggerud, Oppegård og Sofiemyr bør også utvikles til å bli en møteplass for flere aktiviteter. Felles plassering av ulike idrettsgrener kan bidra til at idretten kan høste synergier seg imellom. I tillegg kan det føre til reduksjon av biltrafikk, for eksempel ved at foreldre ikke lenger trenger å krysse kommunen for å kjøre barna til trening eller ved at flere foreldre får mulighet til å samkjøre.

4.2.2 Kunstgressbaner og gummigranulat på avveie

Gummigranulat fra kunstgressbaner antas å være den nest største landbaserte kilden til mikroplast i Norge. Nye krav er innført i Forurensningsforskriften kapittel 23A og trådte i kraft fra 1. juli 2021.

Den ansvarlige skal sørge for:

- å informere brukerne av idrettsbanen om spredning av plastholdig løst fyllmateriale og tiltak for å redusere risikoen for spredning
- tiltak som hindrer at plastholdig løst fyllmateriale spres utenfor banen via brukere av banen
- tiltak for å hindre at plastholdig løst fyllmateriale som oppbevares på eller utenfor banen spres til omgivelsene utenfor banen
- at oppsamlet plastholdig løst fyllmateriale brukes om igjen på den samme idrettsbanen eller leveres til et lovlig avfallsanlegg
- å ha dokumentasjon på hvilke tiltak som er gjennomført på idrettsbanen for å oppfylle kravene i forskriften
- å ha dokumentasjon på hvor mye plastholdig løst fyllmateriale som årlig er fylt på idrettsbanen og hva fyllmaterialet består av. I tillegg må det dokumenteres hvor mye plastholdig løst fyllmateriale som årlig er fjernet fra banen og hvordan dette fyllmaterialet er håndtert
- dokumentasjonen skal tas vare på i minst fem år, og være tilgjengelig ved kontroll eller på forespørsel fra forurensningsmyndigheten (Statsforvalteren)

På utendørs idrettsbaner skal den ansvarlige skal sørge for:

- løsninger for håndtering av drensvann og overvann som sikrer oppsamling av løst plastholdig fyllmateriale slik at dette ikke spres utenfor banen
- tiltak som hindrer at plastholdig løst fyllmateriale spres utenfor banen via anleggsmaskiner og annet utstyr som brukes ved vedlikehold og snørydding av banen
- at snø som ryddes av idrettsbanen, deponeres på eget område for snødeponering på eller utenfor banen. Den ansvarlige skal også sikre at det plastholdige løse fyllmaterialet i snøen blir på dette området fram til det blir brukt på nytt på samme bane eller levert til et lovlig avfallsanlegg

Nordre Follo kommune har kartlagt behovene for tiltak.

4.2.3 Oversikt og tilstandstatus idrettsanlegg

Anleggene er delt inn i følgende tilstandstatus:

- **God:** Anlegget har ikke behov for oppgradering, kun ordinær skjøtsel, drift og vedlikehold.
- **Middels:** Anlegget inneholder deler som har behov for oppgradering.
- **Dårlig:** Anlegget har behov for vesentlig oppgradering.

Antall	Anleggsnavn	Anleggstype	Tilstandstatus
1	Sofiemyr idrettspark	Stadion gressbane	Middels
		Friidrettsanlegg	Middels
		Matchbanen gressbane	God
		Bane vest gressbane	Middels
		Bane øst gressbane	God
		Mellomfeltet gress	Middels
		Grusbane (tomt for tennisanlegg)	Middels
		Sofiemyr kunstgress	Dårlig
		Is- og skøyteanlegg	God
		Grusbane kombinert /isflate/parkering	Middels
		Tømtebanen kunstgress (ferdigstilles 2022)	God
		Trimpark	God
2	Oppegårdbanen	Gressbane	God
3	Vestenga (Svartskog)	Gressbane	God
		Delanlegg friidrett	Dårlig
		Basketbane (grus/gress/isflate)	Dårlig
		Sykkelløype	Dårlig
4	Østre Greverud idrettspark	Grusbane	God
		Kunstgress	God
		OL- løype tursti	Middels
5	Langhus idrettsplass	Stadion kunstgress	Middels
		Stadion friidrettsanlegg	Middels
		Kunstgress Tusse 11'er	Middels
		Grusbane Tusse 9'er	God
		Grusbane Tusse 7'er	God
		Gressbane 11'er	God
		Kunstgress 7'er	Dårlig
		Grusbane 7'er	God
		Gressbane	Middels
		Hinderløype?	Middels
Frisbeegolf?	God		
6	Ski idrettsplass	Stadion friidrettsanlegg	Middels
		Stadion gressbane	Middels
		Kunstgress 5'er	Middels
		Kunstgress 11'er	Middels
		Kunstgress 11'er	Middels
		Gressbane 11'er	Middels

7	Kråkstad idrettsplass	Kunstgress	God
		Løpebane	God
		Basketballbane	God
		Tennisbane	God
		Trimpark	God
8	Siggerud idrettsplass	Kunstgress 7'er	Middels
		Grusbane	Middels

4.2.4 Oversikt og tilstandsstatus nærmiljøanlegg

Anleggene er delt inn i følgende tilstandsstatus:

- **God:** Anlegget har ikke behov for oppgradering, kun ordinær skjøtsel, drift og vedlikehold.
- **Middels:** Anlegget inneholder deler som har behov for oppgradering.
- **Dårlig:** Anlegget har behov for vesentlig oppgradering.

Antall	Anleggsnavn	Anleggstype	Tilstandsstatus
1	Rognebærlia BMX	BMX	God
2	Generasjonsparken	Pentanquebane	Middels
		Pump-track sykkel	God
		Tuftepark	God
3	Pyramiden	BMX	God
		Buldring	God
		Skateanlegg	God
4	Skateanlegg i Ski sentrum	Skatepark	Middels
5	Skateanlegg Langhuset, Langhus	Skateanlegg	Middels
6	Kjeller'n fritidsklubb	Basketball	Middels

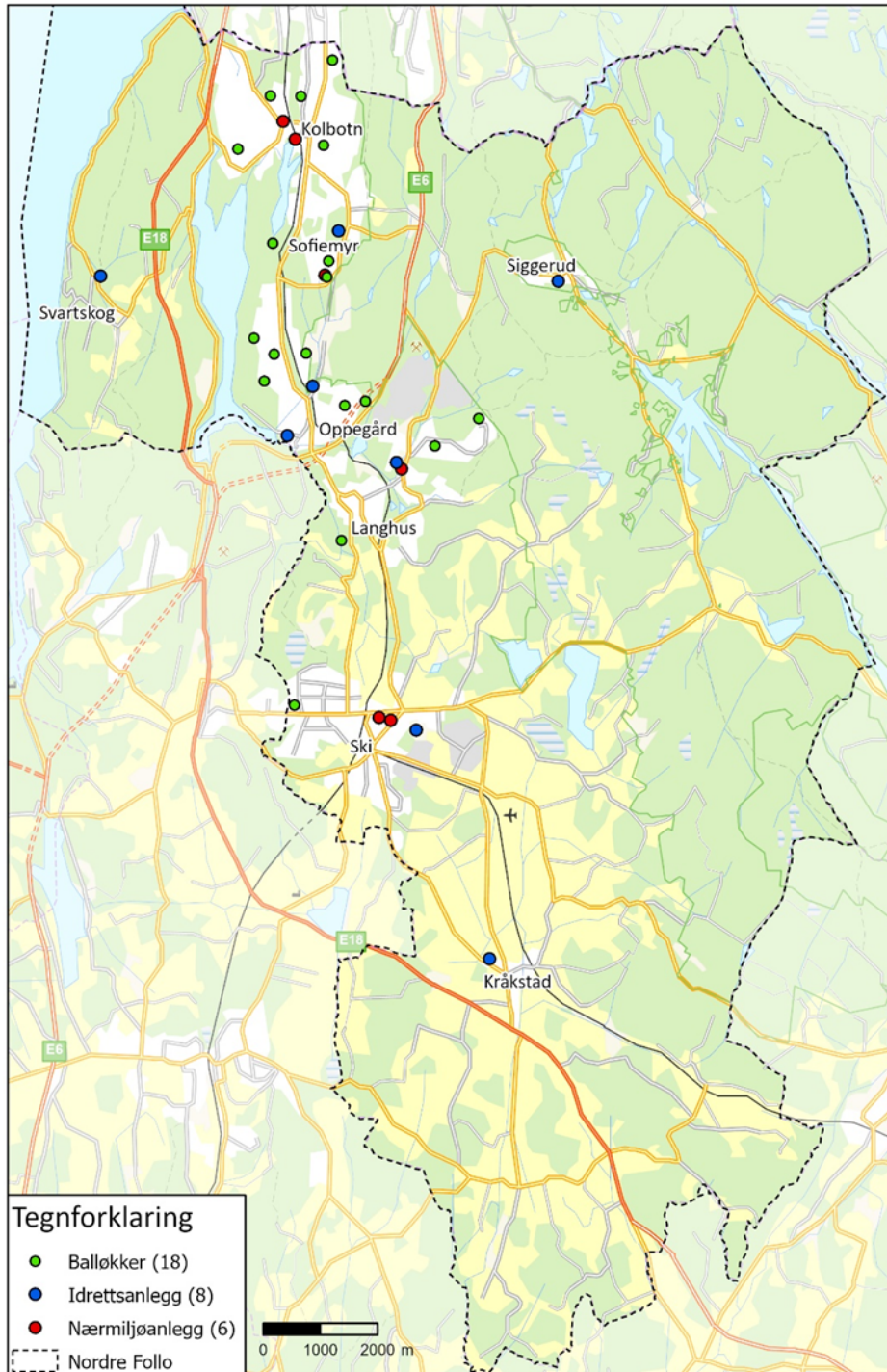
4.2.5 Oversikt og tilstandstatus ball-løkker

Anleggene er delt inn i følgende tilstandstatus:

- **God:** Anlegget har ikke behov for oppgradering, kun ordinær skjøtsel, drift og vedlikehold.
- **Middels:** Anlegget inneholder deler som har behov for oppgradering.
- **Dårlig:** Anlegget har behov for vesentlig oppgradering.

Antall	Anleggsnavn	Anleggstype	Tilstandstatus
1	Bekkestien 129/538 -129/233	grusbane	Middels
2	Bøleråsen v/ Tømmerveien 2	grusbane	Middels
3	Dalsveien ballplass v/Nordre Dalsvei 26	grusbane	God
4	Ekornrud 241/35	grusbane	Dårlig
5	Greverudhagen 243/745	grusbane	Middels
5	Gydaveien park 238/610	grusbane	Middels
7	Hasselkroken v/Hasselkroken 2	grusbane	Dårlig
8	Konglestien 242/10	gressbane	Dårlig
9	Leangen ballplass, nedenfor Østliveien 30	gressbane	God
10	Myraparken 244/434	grusbane	Dårlig
11	Myrtaket v/ Haugastølveien 1a.238/148	grusbane	Middels
12	Nordåsveien 243/1276, nedenfor Nordåsveien 47	grusbane	Dårlig
13	Pauline Hallsvei 247/323, nedenfor nr. 12	grusbane	Middels
14	Rognebærlia 242/10	grusbane	Middels
15	Rådyrveien 240/472, ovenfor Frøyas vei 29	grusbane	Dårlig
16	Solkollen ballplass 239/60	gressbane	God
17	Th. Kittelsensvei 243/1261	gressbane	God
18	Østagløttveien 244/394 ovenfor Østagløttvn. 14	grusbane	God

4.2.6 Kart idrettsanlegg, nærmiljøanlegg og ball-løkker

4.3 Naturanlegg og badeplasser

Flere av disse anleggene, spesielt badeplassene, krever relativt høy skjøtselfrekvens spesielt i sommersesongen.

4.3.1 Skjøtselfplan for kantsonen og de offentlige områdene langs Kolbotnvannet

Det skal utarbeides en skjøtselfplan for kantsonen og de offentlige områdene langs Kolbotnvannet. Kommunen tar sikte på å starte opp arbeidet vinteren 2022 og ferdigstille det våren 2024. Framdriften forutsetter at kommunedirektøren finner rom for å prioritere midler til kartlegging i Økonomi- og handlingsplan 2022-2025.

Bakgrunnen er at kommunen gjennom flere år har mottatt henvendelser fra innbyggere og borettslag om gjengroing og skjøtselfbehov på flere steder i kantsonen langs Kolbotnvannet. På bakgrunn av den samlede belastningen tiltakene utgjør, ble det sendt søknad om dispensasjon fra vannressursloven til Statsforvalteren i desember 2019 for skjøtsel og hogst i tre områder i kantsonen langs Kolbotnvannet. Daværende Fylkesmannen i Oslo og Akershus ga i 2020 en vilkårsbasert tillatelse, som ble påklaget av Naturvernforbundet og nå er til klagesaksbehandling hos NVE. I påvente av saksbehandlingen vil det ikke bli gjennomført skjøtsel i de omsøkte områdene.

4.3.2 Skorhaugsåsen

Nå som grantrær ikke lenger dominerer området som følge av tørkesommeren 2018 og påfølgende barkebilleangrep, har kommunen ønske om å transformere området til (edel)løvtredominert skog. Det er mye mellomstor og mindre eik på Skorhaugsåsen, som gjør at det er et viktig rekrutteringsområde for fremtidige hule eiker.

Av hensyn til å la ny vegetasjon få rotfeste og vokse frem, anbefales det balansert aktivitesnivå i området. Arealet ligger tett på Ski sentrum og er en veridfull grønn lunge for nærmiljøet, som har store kvaliteter ved seg i uberørt stand. Skorhaugsåsen er dessuten et lett tilgjengelig turmål for skoler og barnehager i nærområdet; dersom store deler av friområdet reserveres en eller flere bestemt typer bruk, kan dette ekskludere andre brukere.

Av hensyn til ovennevnte må spørsmål om hva området kan tåle av aktivitetstilbud vurderes konkret. Det er mulig å kombinere aktivitet og samtidig beskytte naturverdiene, men økt grad av aktivitet bør vurderes konkret nettopp av hensyn til at området legger til rette for hule eiker i fremtiden.

4.3.3 Oversikt og tilstandsstatus naturanlegg og badeplasser

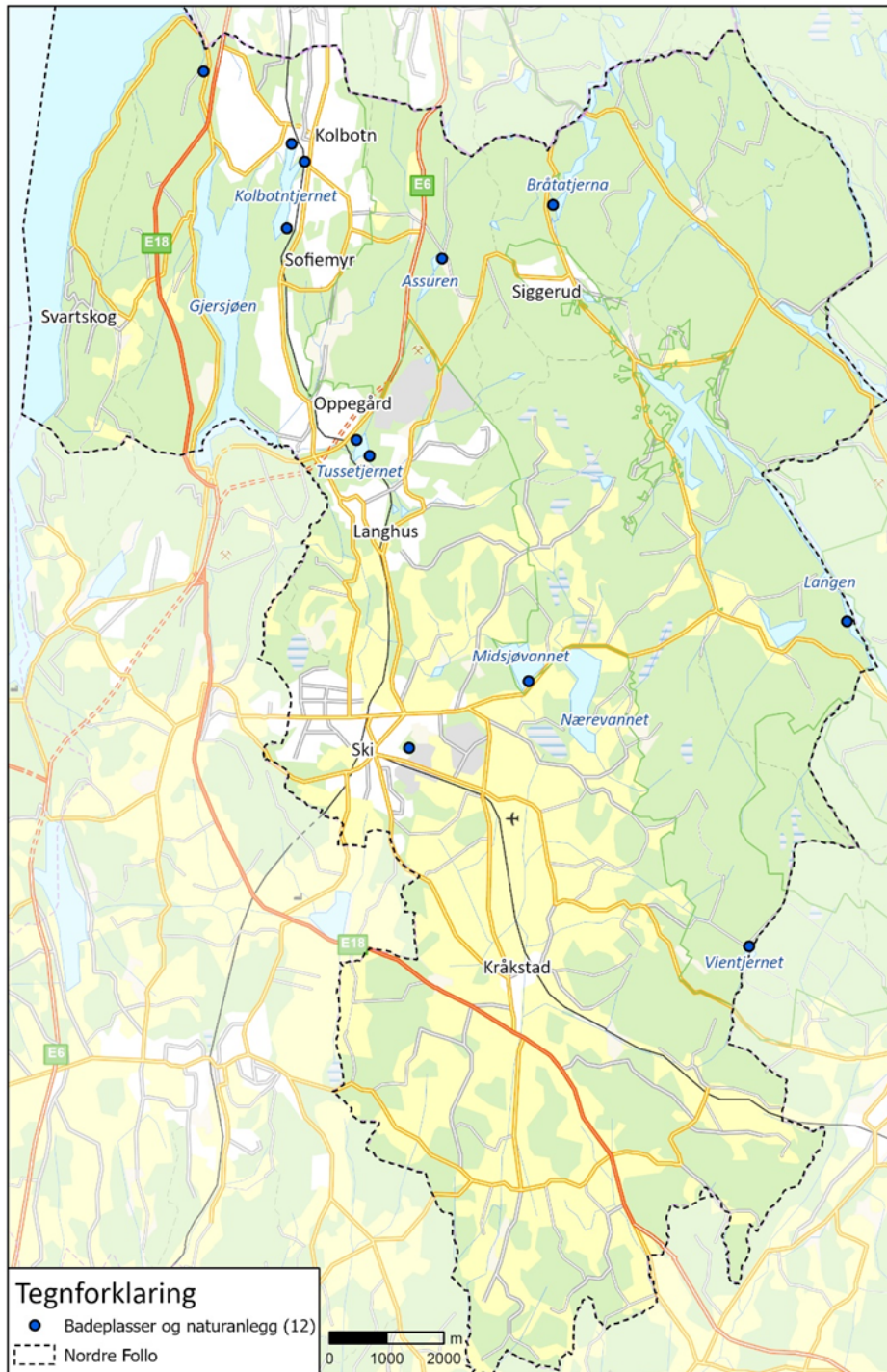
Anleggene er delt inn i følgende tilstandsstatus:

- **God:** Anlegget har ikke behov for oppgradering, kun ordinær skjøtsel, drift og vedlikehold.
- **Middels:** Anlegget inneholder deler som har behov for oppgradering.
- **Dårlig:** Anlegget har behov for vesentlig oppgradering.

Antall	Anleggsnavn	Anleggstype	Tilstandsstatus
1	Tussetjern bade plass (Oppegård siden)	flyte brygge	Middels
		Grøntområde	God
		Benker og grillplass	Middels
		Toalett	Middels
2	Tussetjern bade plass (Ski siden)	Flyte brygge	Middels
		Bade brygge	God
3	Møllerenga v/Tussetjern	Grøntanlegg	Middels

4	Nordenga friluftsområde	Grøntområde	Middels
		Bro	God
5	Veslebukta Kolbotnvannet	Flytebrygge	Middels
		Grøntområde	Middels
6	Skogsland v/Kolbotnvannet	Hageanlegg m/brygge	Middels
7	Vientjern – badeplass	Stupebrett	God
		Benker	God
		Naturanlegg	God
		Toalett (utedo)	Middels
8	Midtsjø badeplass	Grøntområde	God
		Benker	Middels
		Toalett	Middels
9	Gjærsjøelva fiskeplass	Flerbruksområde	God
10	Gjersenga badeplass	Brygge	God
		Benker	God
		Grøntområde	God
		Toalett	God
11	Kloppa (Assuren)	Flytebrygge	Middels
		Benker	God
		Gapahuk	God
		Grøntområde	God
12	Bråtetjern badeplass	Grøntområde	God
		Stupebrett	God
		Gapahuk	God
13	Ellingsrudåsen	Naturområde	Dårlig
14	Skorhaugsåsen	Naturområde	Dårlig
		Hinderløype	Middels

4.3.4 Kart naturanlegg og badeplasser

4.4 Skiløyper

Tidligere Oppegård kommune har gjennom flere år planlagt, og hatt som mål å utvide lysløypenettet. Et av målene ved dette arbeidet har vært å skape gode koblinger på tvers av kommunegrensen mot tidligere Ski kommune og Oslo kommune. Kommunen har i dag nærmere 30 km. lysløyper og det satses på å utvide lysløype traséene ytterligere. I tillegg har kommunen i dag ca. 250 km. skiløyper, hvor ca. 170 km prepareres om vinteren. Disse prepareres av Skiforeningen. Skiløyper går over både kommunal og privat grunn.

Skiløyper driftes som turvei sommerstid og etter behov. Kommunen utfører vegetasjonsrydding og felling av trær.

4.4.1 Oversikt og tilstandstatus skiøyper

Anleggene er delt inn i følgende tilstandstatus:

- **God:** Anlegget har ikke behov for oppgradering, kun ordinær skjøtsel, drift og vedlikehold.
- **Middels:** Anlegget inneholder deler som har behov for oppgradering.
- **Dårlig:** Anlegget har behov for vesentlig oppgradering.

Antall	Anleggsnavn	Anleggstype	Tilstandstatus
1	Østre Greverud lysløype	Lysløype	God
2	Fløysbonn-Rolf Presthusvei-Kongeveien	Lysløype 6 km	Middels
3	Myrvoll- Torget	Lysløype 1 km	Middels
4	Østre Greverud gård	Lysløype 2 km	God
5	Kongeveien – lille Kolbotnvann	Lysløype 500 m Skiløype 400 m	Middels
6	Mellomåsen	Lysløype 1 km	Middels
7	Fløysbonn	Lysløype	Middels
8	Svartskog	Lysløype	Middels
9	Fløysbonn-Tårnåsen lysløype	Lysløype 2km	God
10	Ødegården – Kongeveien/Åsland	Lysløype 1,8km	God
11	Grønlimyrene v/Ski - E6 v/Åsland	Lysløype 2km	God
12	Fløysbonn - Taraldrud med avgrensning til Grønlimyra	Lysløype 2 km	God
13	Østre Greverud gård – Fløysbonn - Tiurveien-Kongeveien	Skiløype 0.8 km	God
14	Oppegård Lysløype	Lysløype 3 km	God
15	Sørumåsen Lysløype	Lysløype 2 km	Dårlig
16	Skorhaugsåsen lysløype	Lysløype 1,5km	Middels
17	Ski – Langhus lysløype	Lysløype 3,5km	Dårlig
18	Langhus idrettspark - lysløype	Lysløype 2km	Middels
19	Bollerudåsen lysløype	Lysløype 2,5 km	Middels

4.5 Pleie og omsorgsinstitusjoner

4.5.1 Stort vedlikeholdsetterslep og behov for mer intensiv skjøtsel

Uteanleggene ved pleie- og omsorgsboliger er ofte påkostede og innholdsrike anlegg. Mange bærer preg av «tidens tann», og for liten oppfølging av drift og skjøtsel. De fleste som oppholder seg på disse institusjonene, har dette som siste stopp i livet. Å sørge for innholdsrike grøntanlegg, både til bruk og rekreasjon, kan bidra til forbedret opplevd bomiljø. I kommende periode ønsker kommunen derfor å vurdere tiltak som kan løfte disse anleggene.

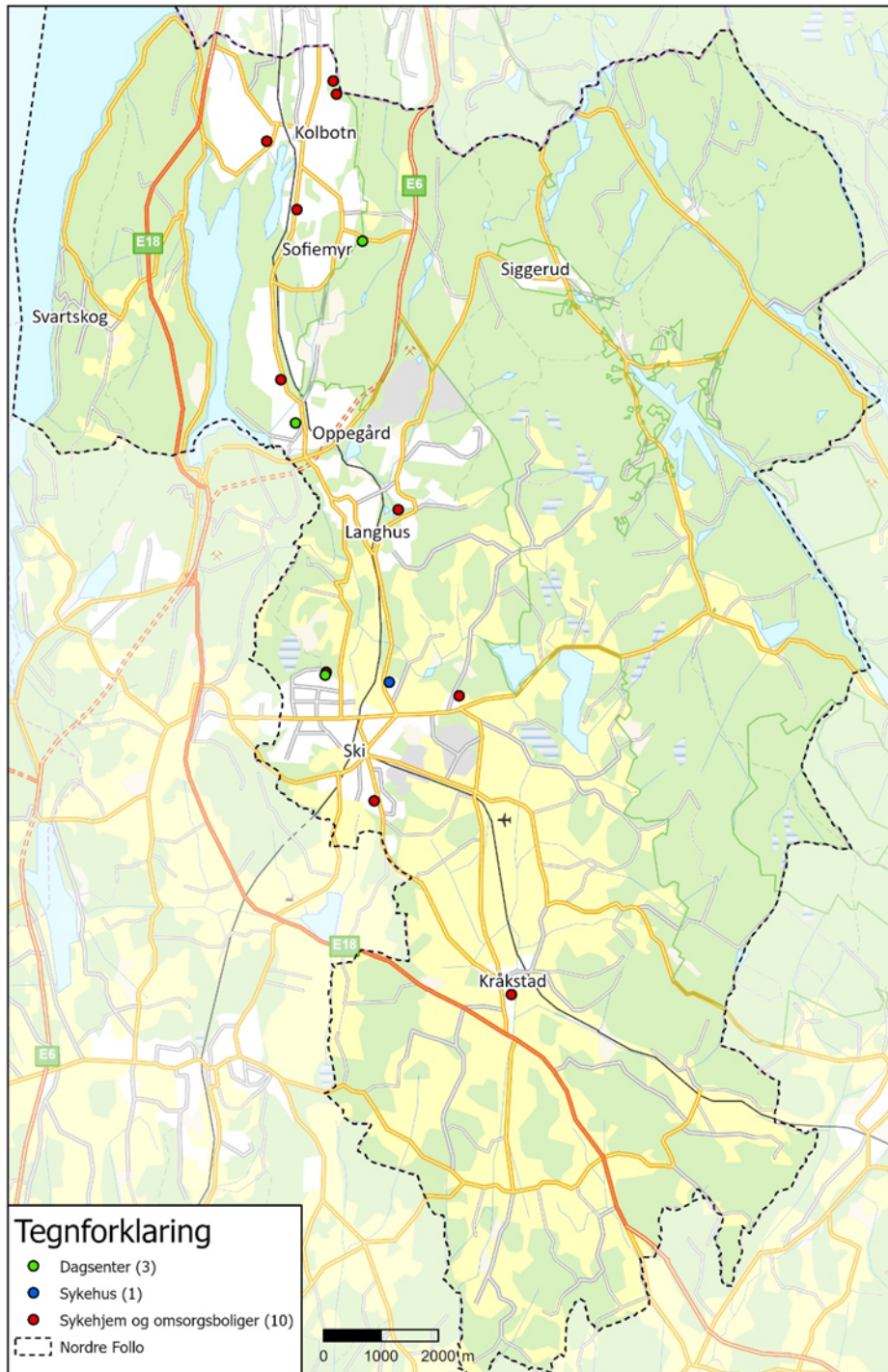
4.5.2 Oversikt og tilstandsstatus pleie- og omsorgsboliger

Anleggene er delt inn i følgende tilstandsstatus:

- **God:** Anlegget har ikke behov for oppgradering, kun ordinær skjøtsel, drift og vedlikehold.
- **Middels:** Anlegget inneholder deler som har behov for oppgradering.
- **Dårlig:** Anlegget har behov for vesentlig oppgradering

Antall	Anleggsnavn	Anleggstype	Tilstandsstatus
	Sykehjem og omsorgsboliger		
1	Bjørkås sykehjem	Grøntanlegg og naturtomt	Middels
2	Finstadtunet sykehjem	Grøntanlegg m/vannelementer	Middels
3	Follo omsorgsboliger	Grøntanlegg	Middels
4	Greverud sykehjem og omsorgsboliger	Grøntanlegg	Middels
5	Høyås bo- og rehabiliteringssenter	Grøntanlegg m/sansehage	Dårlig
6	Kolbotn omsorgsboliger	Grøntanlegg	Middels
7	Kråkstadunet bo- og servicesenter	Grøntanlegg	Middels
8	Langhus bo og servicesenter	Grøntanlegg m/sansehage	Middels
10	Solborg bo- og aktiviseringscenter	Grøntanlegg m/sansehage	Dårlig
12	Valhallaveien 62	Grøntanlegg	Middels
	Sykehus		
1	Ski sykehus	P-plass og grøntområde	Middels
	Dagsenter		
1	Toppenhaug seniorsenter	P-plass med grøntanlegg	Middels
2	Skogbrynet opplæring og aktivitetssenter	Kun kantvegetasjon	Middels
3	Dagbo arbeid og aktivitetssenter	Grøntareal, sansehage og hageanlegg	Dårlig

4.5.3 Kart pleie- og omsorgsboliger

4.6 Tilrettelagte boliger og kommunale utleieboliger

4.6.1 Mange små anlegg med behov for oppgradering og jevnlig oppfølging

Det er mange innbyggere som har kommunale utleieboliger som sine naboer. Det er viktig både for de som bor i boligen og de som er naboer at disse anleggene er av en tilfredsstillende standard. Om de ikke er det, kan det skape konflikter mellom naboer og/eller mellom naboer og kommunal drift.

Flere leietagere sørger for å holde hageanlegg i orden som del av leiavtalen deres. Likevel er det enkelte hager og grøntanlegg som ikke innehar ønsket nivå av skjøtsel. Boligkontoret er forvalter av utleieboligene med tilhørende hager, og følger opp om standarden på anleggene opprettholdes. Driftsavdelingen kan ved behov bistå med skjøtsel. Det kan være fornuftig å ansette sesongarbeider for utførelse i sommersesong, gitt at driftsbudsjettet har rom for dette. Tilrettelagte boliger forvaltes, skjøttes og driftes av virksomhet Vei og park.

4.6.2 Oversikt og tilstandstatus tilrettelagte boliger og kommunale utleieboliger

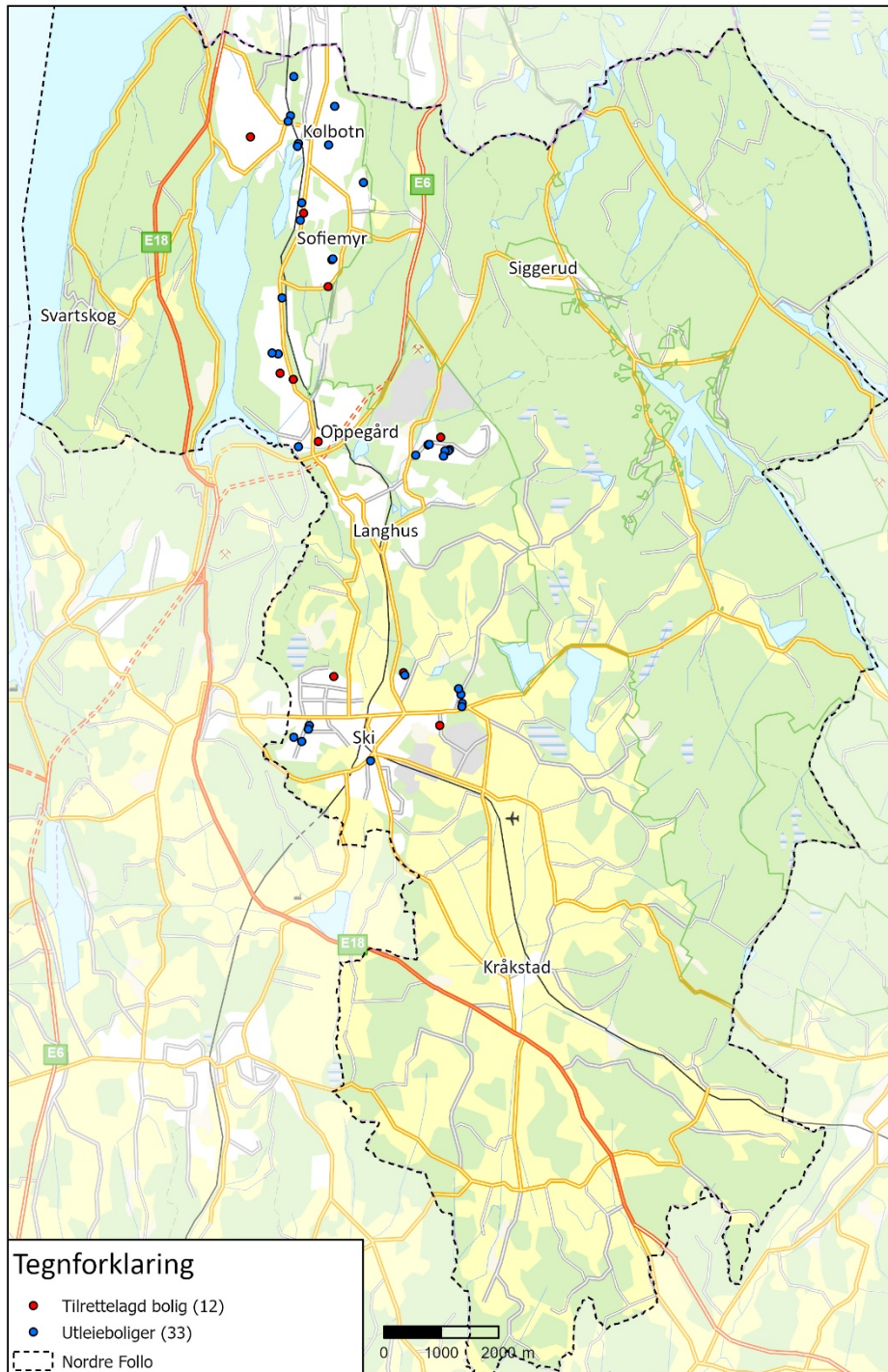
Anleggene er delt inn i følgende tilstandstatus:

- **God:** Anlegget har ikke behov for oppgradering, kun ordinær skjøtsel, drift og vedlikehold.
- **Middels:** Anlegget inneholder deler som har behov for oppgradering.
- **Dårlig:** Anlegget har behov for vesentlig oppgradering

Antall	Anleggsnavn	Anleggstype	Tilstandstatus
	Tilrettelagte boliger		
1	Bregnefaret	Grøntanlegg	God
2	Greverudåsen boliger	Grøntanlegg	Middels
3	Konglestien avlasningssenter	Grøntanlegg	Middels
4	Blåbærskogen bofellesskap	Hageanlegg	Middels
5	Pastor Løkensvei boliger	Hageanlegg og naturtomt	Middels
6	Christian Sindingsvei	Hageanlegg	Middels
7	Lysnetoppen avlastningsbolig	Hageanlegg/ lekeplassutstyr	Middels
8	Harriet Backersvei	Grøntanlegg	Middels
9	Skiveien	Grøntanlegg	Dårlig
10	Skiveien	Grøntanlegg	Middels
11	Vårdåsveien	Grøntanlegg	God
12	Idrettsveien	Grøntanlegg	Middels
	Utleieboliger		
1	Finstadveien	Hageanlegg	God
2	Greverudhagan	Hageanlegg	Middels
3	Harald Hårfagresvei	Rekkehushage	Dårlig
4	Heimenveien	Hageanlegg	Middels
5	Holteveien	Hageanlegg	God
6	Holteveien	Hageanlegg	Dårlig
7	Kapellveien	Hageanlegg	Middels
8	Jerpeleina	Hageanlegg	Middels
9	Konglestien	Hageanlegg	God
10	Kornmoveien	Hageanlegg	God
11	Lilleteigen	Felles grøntanlegg	Middels

12	Møllerstuveien	Hageanlegg	Dårlig
13	Rådyrveien	Rekkehushage	Dårlig
14	Skiveien	Hageanlegg	Middels
15	Skoghusveien	Hageanlegg	God
16	Skoghusveien	Hageanlegg	God
17	Solbråtanveien	Hageanlegg	Dårlig
18	Theodor Hansensvei	Hageanlegg	Middels
19	Tjernveien	Hageanlegg	Middels
20	Trollveien	Hageanlegg	Middels
21	Vardåsveien	Felles grøntanlegg	Middels
22	Åsveien	Felles grøntanlegg	Middels
23	Bjørkekroken	Rekkehushager	Middels
24	Bjørkekroken	Rekkehushage	Middels
25	Briskeveien	Rekkehushage	Middels
26	Briskeveien	Rekkehushage	Middels
27	Gauselveien	Rekkehushage	God
28	Gauselveien	Rekkehushage	God
29	Kløversvingen	Hageanlegg	Middels
30	Solborgveien	Felles grøntanlegg	God
31	Tyriveien	Rekkehushager	Middels
32	Tyriveien	Rekkehushager	Middels

4.6.3 Kart tilrettelagte boliger og utleieboliger

4.7 Parker, torg, sentrumsnære områder og kommunale grøntanlegg

4.7.1 Forventninger om godt skjøttede anlegg i områder hvor folk ferdes

Alle parker, torg og sentrumsnære områder skal fremstå som funksjonelle uten skjemmende elementer som ugress, dårlig etablert vegetasjon eller dårlige vedlikeholdte elementer. Det er en forventning fra innbyggerne at denne type anlegg skal være godt skjøttede.

Det er på det rene at disse anleggene er ressurskrevende å drifte, skjøtte og vedlikeholde. For driftsavdelingen er det dessuten utfordrende å avse nok ressurser til å sørge for at nivået er slik som ønsket og forventet i høysesongen, hvor også alt fra søppeltømming, til drift av badeplasser, idrettsanlegg og alle andre grøntanlegg også skal driftes og skjøttes.

Samtidig er det klart at kommunen vil overta flere grøntanlegg i årene fremover som resultat av utviklingen av Ski, Kolbotn og andre lokale sentrumsområder. Det er derfor svært viktig at etableringsskjøtsel bekostes av investeringsprosjektet som etablerer grøntanlegget, i tillegg til at driftsbudsjettet konsekvensjusteres i takt med kommende overtakelser av anleggene.

4.7.2 Oversikt og tilstandsstatus parker, torg og sentrumsnære områder

Anleggene er delt inn i følgende tilstandsstatus:

- **God:** Anlegget har ikke behov for oppgradering, kun ordinær skjøtsel, drift og vedlikehold.
- **Middels:** Anlegget inneholder deler som har behov for oppgradering.
- **Dårlig:** Anlegget har behov for vesentlig oppgradering

	Anleggsnavn	Anleggstype	Tilstandsstatus
1	Rådhuspark i Ski	Grøntanlegg	Middels
		Vannelement	Middels
2	Ski sentrumsgater	Grøntanlegg	Middels
3	Rådhuspark gml. Oppegård	Grøntanlegg	God
4	Kolbotnveien 28 (tømmervilla)	Naturtomt	Middels
5	Jan Baalsrud plass	Torgareal med grøntanlegg og fontene	Middels
6	Minnested Jan Baalsrud plass	Staudeanlegg	God
		Kunst i offentlig rom	God
7	Kolbotnveien langs rådhusparken	Grøntanlegg	God
9	Kolbotnveien miljøgata langs Kolbotn stasjon	Grøntanlegg	Middels
10	Ormerudveien	Grøntanlegg	Dårlig (utgåtte trær)
11	Strandliveien ned mot Kolbotnvannet	Grøntanlegg	God

12	Generasjosparken	Grøntanlegg	Middels
		Kunst i offentlig rom	Dårlig
	Oppegård stasjon	Grøntanlegg	Middels
13	Myrvoll torg	Torgarealer med grønntanlegg	God
14	Waldermarhøy	Grøntanlegg	Middels
15	Vesteråtparken	Grøntanlegg	Middels
16	Birkelunden 2	Grøntanlegg/park	Dårlig

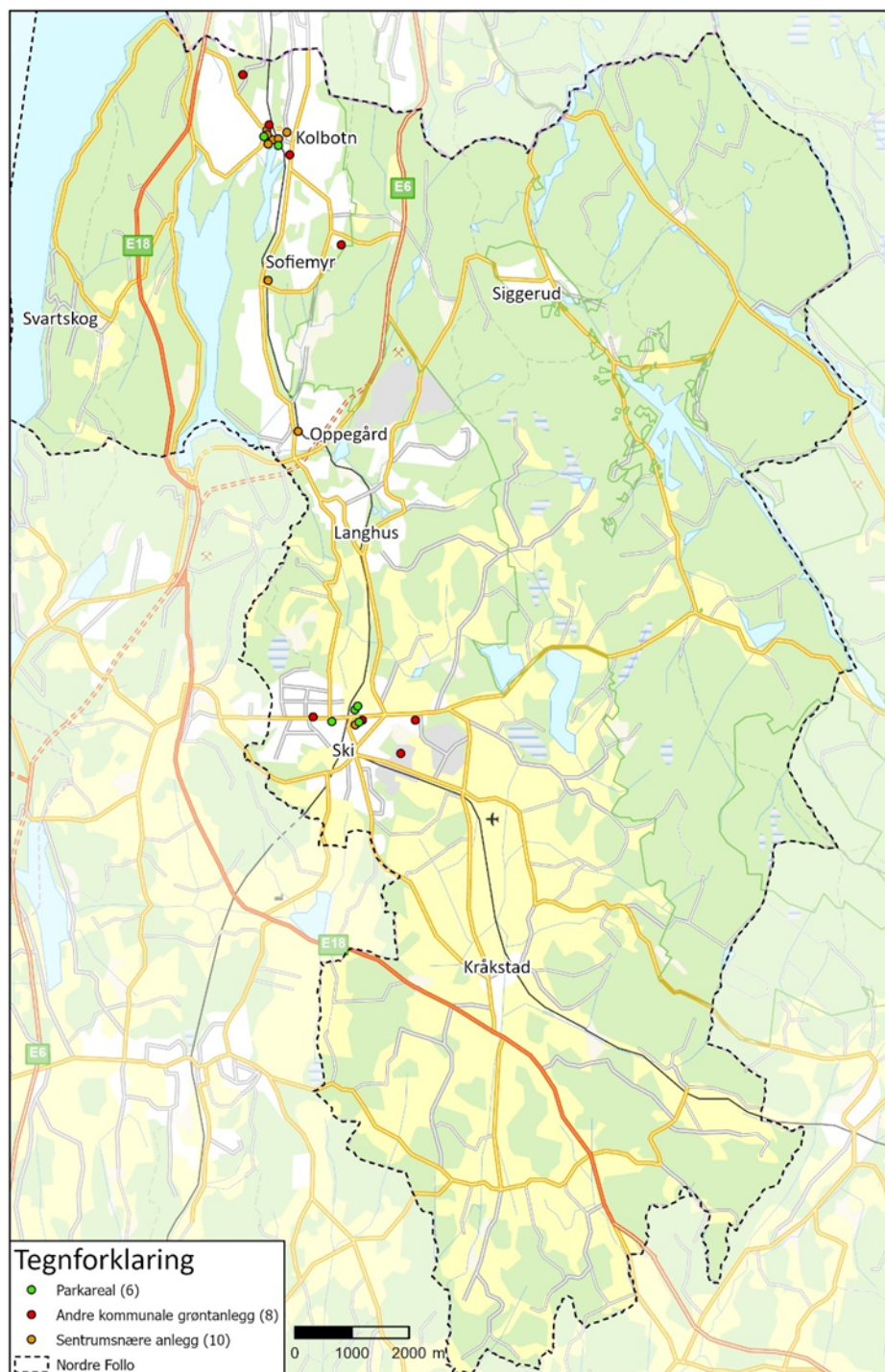
4.7.3 Oversikt og tilstandsstatus andre kommunale grønntanlegg

Anleggene er delt inn i følgende tilstandsstatus:

- **God:** Anlegget har ikke behov for oppgradering, kun ordinær skjøtsel, drift og vedlikehold.
- **Middels:** Anlegget inneholder deler som har behov for oppgradering.
- **Dårlig:** Anlegget har behov for vesentlig oppgradering

Antall	Anleggsnavn	Anleggstype	Tilstandsstatus
1	Sofiemyrveien 8, Virksomhet Vei og park	Noe grønntanlegg	Middels
3	Skiveien 62, Realskolebygget	Hageanlegg og P-plass	Middels
4	Teglveien 18, Virksomhet VA	Næringsanlegg med noe grønt	Middels
5	Parkeringsanlegg ved Ski rådhus	P-plass med noe grønt	Middels
6	Mork, Kirkeveiene 45 (Kombinasjonsbygg)	Grøntanlegg	Middels
7	Rosenholmveien	Trær langs vei	God
8	Nordbyveien 23 (kombinasjonsbygg)	Grøntanlegg	Middels

4.7.4 Kart parker, torg, sentrumsnære områder og andre kommunale grønntanlegg

4.8 Kirker og gravlunder

Det foreligger en samarbeidsavtale mellom Nordre Follo kirkelige fellesråd og Nordre Follo kommune. Fellesrådet har ansvar for at drift og ivaretagelse blir overholdt, med det er virksomhet kommunen som i stor grad utfører dette arbeidet.

Det er utarbeidet en grønt-faglig avtale mellom partene som omhandler drift av grøntanlegg ved gravplassene, samt det er inngått serviceavtale ved de enkelte gravsteder som innbyggere ikke steller selv. Noe av grønnskjøtselen utføres av fellesrådet selv. I tabellen under er samtlige anlegg oppført og det følger også en oversikt over hva kommunen har ansvaret for på hvert enkelt anlegg.

4.8.1 Oversikt og tilstandstatus kirker og gravlunder

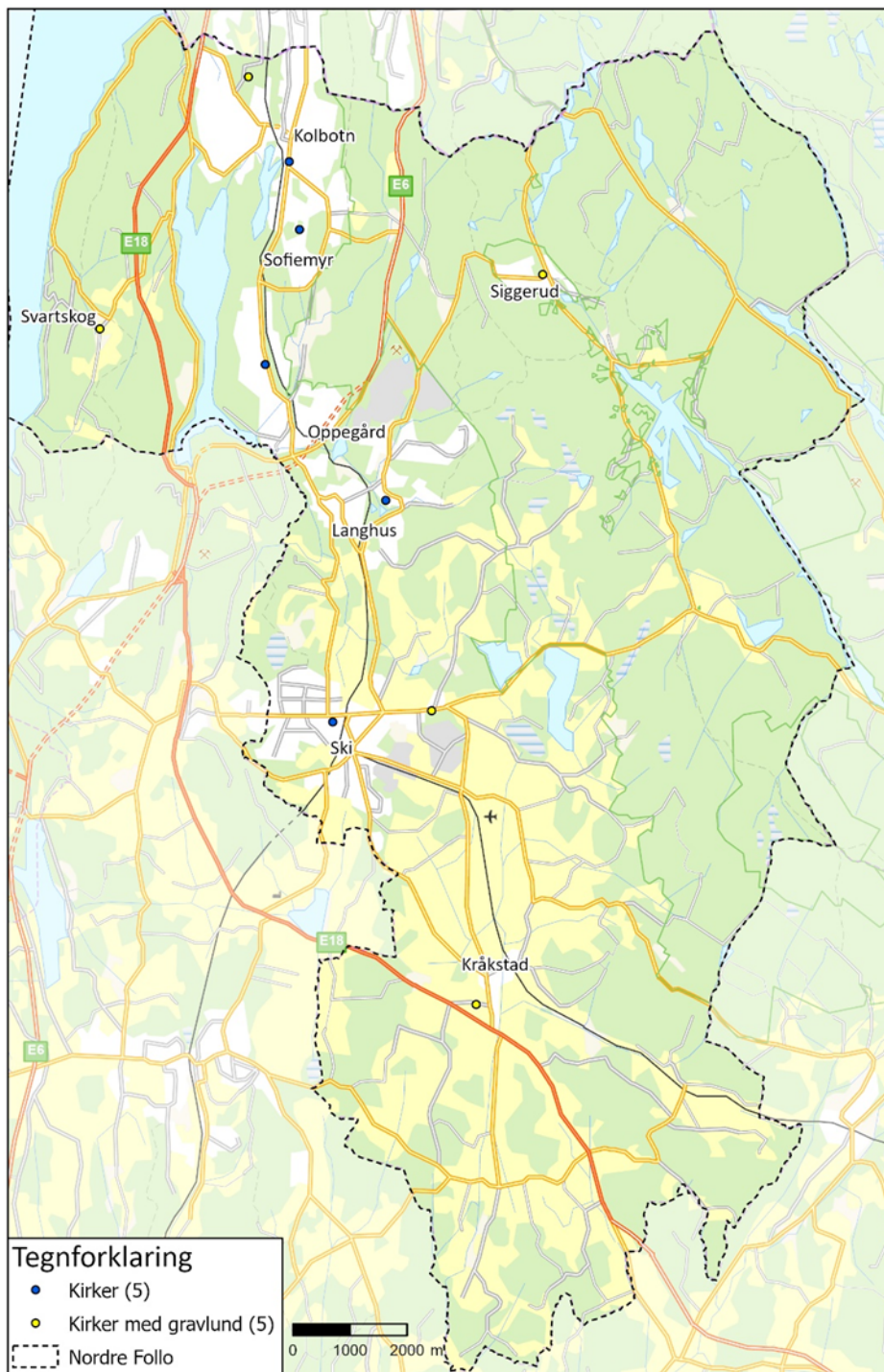
Anleggene er delt inn i følgende tilstandstatus:

- **God:** Anlegget har ikke behov for oppgradering, kun ordinær skjøtsel, drift og vedlikehold.
- **Middels:** Anlegget inneholder deler som har behov for oppgradering.
- **Dårlig:** Anlegget har behov for vesentlig oppgradering

	Anleggsnavn	Anleggstype	Omfang	Tilstandstatus
1	Greverud kirke	Grøntanlegg.	All vegetasjon inkl. plenklipp og gråe flater	God
2	Kolbotn kirke	Grøntanlegg og naturtomt	All vegetasjon inkl. plenklipp og gråe flater	God
3	Kolbotn gravlund	Grøntanlegg og gravlund.	All vegetasjon, serviceavtale gravplass, gråe flater, unntatt plenklipp	Middels
4	Oppegård kirke og gravlund	Grøntanlegg og gravlund	All vegetasjon inkl. plenklipp, serviceavtale gravplass og gråe flater	Middels
5	Sofiemyr kirke	Grøntanlegg	All vegetasjon inkl. plenklipp og gråe flater	Middels
6	Nye ski kirke	Grøntanlegg	All vegetasjon inkl. plenklipp og gråe flater	Middels
7	Ski middelalder kirke	Grøntanlegg og gravlund.	Kun skjøtsel av vintergrønne hekker, serviceavtale gravplass og gråe flater.	Middels
8	Kråkstad kirke	Grøntanlegg og gravlund	Kun serviceavtale	Middels

			gravplass	
9	Langhus arbeids kirke	Grøntanlegg	All vegetasjon inkl. plenklipp og gråe flater	Middels
10	Siggerud kirke	Grøntanlegg og gravlund	Serviceavtale gravplass, samt et blomsterbed	Middels

4.8.2 Kart kirker og gravlunder

5. Mål

Kommuneplanens samfunnsdel viser vei mot en kommune som skal være nær og nyskapende. I denne sammenheng nevnes at:

- Vi utvikler trygge og grønne nærmiljøer med gode kommunale tjenester som oppleves som lett tilgjengelige.
- Vi legger til rette for samarbeid med lag og foreninger og videreutvikler et levende lokaldemokrati.
- Vi utvikler lokalsamfunn med et godt tilbud innen idrett og kultur. Og legger til rette for uorganisert og organisert fritid og friluftsliv.
- Innbyggere i alle aldre deltar og opplever tilhørighet.

Planen peker videre ut fire satsningsområder:

- Sammen om en ny kommune
- Trygg oppvekst
- Aktiv hele livet
- Byvekst med grønne kvaliteter

Forvaltning, vedlikehold, drift og skjøtsel av grøntområder, uteanlegg, aktivitets- og idrettsanlegg har utvilsomt stor betydning for å oppnå visjonene og målene om en inkluderende kommune med grønne kvaliteter, en aktiv befolkning og et likeverdig og variert tilbud.

Kommuneplanen fastslår at kommunen skal tilby en trygg oppvekst og være et bosted hvor man skal kunne være aktiv hele livet. Videre skal det tilrettelegges for grønne kvaliteter i byrommene.

Velfungerende grøntanlegg, leke- og aktivitetsanlegg, samt idrettsanlegg er en viktig del av innbyggernes trivsel og fremmer folkehelse. Nordre Follo kommune skal tilby gode og velfungerende anlegg for hele befolkningen, slik at innbyggerne trives og barns oppvekstvilkår blir så optimale som mulig.

Det skal ikke være vesentlige forskjeller i tilbudet, avhengig av hvor i kommunen man er bosatt eller hvilken institusjon man tilhører. Alle kommunens barn skal få tilgang til samme standard på sine leke- og aktivitetsanlegg. Skoleelever, uansett lokal tilhørighet, skal tilbys et tilfredsstillende aktivitetstilbud i sine skolegårder

Alle barnehagebarn skal tilbys et trygt og innholdsrikt utemiljø i sine barnehager.

Eldre skal ha tilgang til godt skjøttede uteområder, samt det bør også være et tilbud om aktivitet i disse anleggene.

Videre bør det tilrettelegges for aktiviteter for alle aldersgrupper i offentlige anlegg.

Delmål:

1. Alle offentlige anlegg skal fremstå som funksjonelle uten skjemmende elementer som ugress, dårlig etablert vegetasjon eller dårlig vedlikeholdte elementer.
2. Ved kirker og i gravlunder skal det til enhver tid være velskjøttet.
3. Leke- og aktivitetsanlegg skal være, og oppleves som trygge for brukerne.
4. Idrettsanleggene skal fremstå som funksjonelle uten ødelagte elementer
5. Like anlegg skal driftes, vedlikeholdes og skjøttes likt, men med følgende unntak:
 - Det skal opprettes en høyere standard på utvalgte anlegg i sentrumsnære strøk, parkareal og sentrumsnære områder. Anleggene skal fremstå som meget godt vedlikeholdt og velskjøttede.

6. Innsatsområder

6.1 Ressurser og tiltaksprioriteringer

Denne temaplanen legger opp til at kommunen skal kunne frigjøre noe av egne ressurser for å ta tak i områder med behov for å drive mer aktiv drift og skjøtsel. Dette kan oppnås ved å:

- Skjøtte noen områder med større intervaller enn det man gjør i dag, eksempelvis å la gresset gro lengre før man klipper det.
- Samarbeide med frivilligheten/organisasjoner slik at de helt eller delvis kan overta noen av oppgavene som i dag utføres av kommunen.

På denne måten kan kommunen oppnå en tilpasset skjøtsel, drift og vedlikehold der prioriterte områder kan skjottes oftere og/eller med høyere kvalitet, mens andre områder kan skjottes ved bruk av mindre ressurser uten at dette går ut over kvaliteten.

Prioriteringsrekkefølgen som følges for anlegg i de ulike kategorier fremkommer nedenfor. En nærmere beskrivelse av skjøtselen legges ved som vedlegg til temaplanen.

6.1.1 Parker, torg, sentrumsgater, grøntanlegg, lekeplasser og nærmiljøanlegg

Prioritet	ANLEGG	HELHETS INNTRYKK OG DRIFTSESONG
1	Rådhuspark i Ski Sentrumsgater Ski Rådhuspark Oppegård Jan Baalsrud plass inkl. minnested Sentrumsgater Kolbotn Myrvoll torg Pleie – og omsorgsboliger Kirker og gravlunder	Anleggene skal ha høyest prioritet og fremstå som nær perfekte anlegg med svært høye krav til finish. Toalettanlegg skal være åpne og rene i driftssesongen. Driftssesong er bruks eller vekstsesong. I driftssesongen skal anleggene ha daglig søppelrenovasjon og det skal renholdes etter behov
2	Waldemarhøy Vesteråtparken Generasjonsparken Strandliveien ned mot Kolbotnvannet Rosenholmveien	Dette er typiske grøntanlegg som skal fremstå som velholdte og attraktive, med høye krav til finish i inngangspartier og typiske oppholdssoner. Driftssesong er normalt vekstsesong. I driftssesong skal anleggene normalt ha ukentlig søppelrenovasjon og renhold.
3	Skole- og barnehage anlegg	Dette er anlegg med hovedfokus på aktivitet. Det skal legges vekt på at anlegget fungerer godt gjennom hele

	Lekeplasser Nærmiljøanlegg	brukssesongen. Anleggene skal fremstå ryddige og velholdte. Anleggene skal normalt ha søppelrenovasjon og eventuelt renhold i forbindelse med annen drift på stedet Driftssesong hele året
4	Andre kommunale grøntanlegg	Anleggene skal fremstå som ryddige. Søppelrenovasjon ved melding eller ved behov
	Kommunale utleieboliger, trygdeboliger og tilrettelagte boliger	Driftssesong er normal vekstsesong.

6.1.2 Idrettsanlegg, aktivitetsanlegg og nærmiljøanlegg

Prioritet	ANLEGG	HELTETSINTRYKK OG DRIFTSESONG
1	Sofiemyr idrettspark, Ski idrettspark, Langhus idrettspark Østre Greverud Siggerud idrettspark Oppegårdbanen Vestenga (Svartskog) Kråkstad idrettsanlegg	Anleggene skal til enhver tid være godt skjøttet og vedlikeholdt. Regelmessig fjerning av søppel. Enkle reparasjoner/arbeider for å bevare anleggene. Driftes hele brukssesongen.
2	Skoleidrettsanlegg inkl. islegging av grusbane Nærmiljøanlegg Ballbinger Skateanlegg Ball løkker	Anleggene skal fremstå som velholdte, ryddige og bruksvennlige. Toalettanlegg skal være åpne og rene i driftssesongen. I skisesongen prioriteres lysløyper foran andre skiløyper. Driftssesong i forhold til bruk.

6.1.3 Friområder, naturområder og badeplasser

Prioritet	ANLEGG	HELHETSINTRYKK OG DRIFTSESONG
1	Badeplasser Nordenga	Området skal fremstå som rent, ryddig og velholdt. Driftssesong i forhold til bruk. I driftssesongen skal anleggene ha daglig søppelrenovasjon og renhold etter behov Toalettanlegg skal være åpne og rene i driftssesongen. Driftssesong: Badeplasser; mai-sept. Øvrig vekstsesong.
2	Turløyper	Anleggene skal fremstå som bruksvennlige og ryddige. Universelt utforma turveier skal være tilgjengelig for alle, hele barmarksesongen.
3	Friluftsanlegg og friområder generelt	Områdene kan ha et naturlig preg eller mer kultivert der en ønsker å ta vare på/reetablere kulturlandskap. Driftssesong: ved behov

6.2 Anlegg med behov for oppgradering og større vedlikehold

Det er større mangler ved mange av våre av anlegg, særlig ved skole- og barnehageanlegg, offentlig lekeanlegg, parkområder og ved pleie- og omsorgsboligene. Vi vil i planperioden ha et fokus på disse og danne oss et bilde av hvor omfattende tiltak som må til for å få anleggene opp på et tilfredsstillende skjøtselnivå. Når det gjelder sikkerhet i lekeanleggene, blir dette ivaretatt fortløpende.

6.2.1 Pleie og omsorgsboliger

Disse har uteanlegg som fra etableringen kan ha vært påkostede anlegg, men som etter hvert med manglende skjøtsel har forfalt. På grunn av kapasitetsutfordringer har driftsavdelingen ikke kunnet prioritere disse anleggene og har kun sørget for et minimum av skjøtsel. Det er behov for å løfte disse anleggene, slik at det skapes et godt bomiljø for de eldre som bor ved slike institusjoner. Vi ønsker at kommunens verdier ansvar, omsorg og respekt skal komme til syne i forvaltningen av denne type anlegg.

For å sikre at tiltakene skaper trivsel for beboerne, bør hver enkelt institusjon inviteres til å ta del i planleggingen. Innenfor rammen av eksisterende budsjettamme, er det ønskelig å se på muligheten for å opparbeide områder som er egnet for stauder og annen vegetasjon som blomstrer, dufter og skaper farger fra vår til høst.

Ettersom kommunen har både begrensede midler og ressurser, bør frivillige lag og foreninger oppsøkes for å avklare om de ønsker å påta seg et ansvar sammen med driftsavdelingen i gjennomføringen av tiltaket.

Innholdsrike og velskjøttede anlegg skaper trivsel for beboere og tilfører utfordrende variasjon for kommunens driftspersonell. Gjennom å knytte til seg samarbeidspartnere blant frivilligheten, skaper kommunen også sysselsetting av mennesker som ønsker å bidra inn i samfunnet.

6.2.2 Parkområder

Vi har to «folkeparker» i kommunen, Vesteråtparken, inkludert anlegget i Waldermarhøy, og Generasjonsparken.

Begge parkanleggene bærer preg av forfall. Det ønsker vi å gjøre noe med. Begge parkene innehar lekeapparater som er modent for utskifting og kommunen vil vurdere hva vi kan gjøre med enkle midler for å oppgradere leketilbudet. Videre er det behov for skjøtselstiltak. Vi ser for oss at også her kan vi forsøke å involvere frivillige til å ta del i prosjektene. Interne ressurser vil bli benyttet til oppgradering av grøntanleggene. Fornyelse av lekeplassutstyr dekkes over eiendel 10054, mens skjøtselstiltak og vegetasjonsfornyelse tas over innenfor av eksisterende driftsbudsjett.

6.2.3 Leke- og aktivitetsområder ved eksisterende lekplasser, skoler og barnehager

Leke- og aktivitetsanlegg vil kommunen fortsette et allerede prioritert fokus på, da vi må være sikre at vi tilbyr barna et trygt og innholdsrikt uteanlegg. Vi vil fortsette å oppgradere disse anleggene og gå aktivt inn for å involvere frivillige og det lokale FAU.

I 2020 laget vi en ny lekeplass på Myrvoll, «Toppens lekepark», i samarbeid med det lokale vellet, som skaffet midler fra Sparebankstiftelsen. Videre gjennomfører kommunen to prosjekter, henholdsvis ved Kråkstad skole og Siggerud skole, hvor førstnevnte skoles FAU har skaffet til veie omtrent 1 million kroner gjennom Sparebankstiftelsen. Siggerud skole venter svar på sin søknad. Kommunen er også i dialog med Østli skole, som ønsker å søke midler fra stiftelser.

Ved oppgradering av skoleanlegg vil vi se nærmere på behovet for nærmiljøanlegg. Nærmiljøanlegg kan få inntil 50 % finansiering gjennom spillemiddelordningen oppad begrenset til kr 300 000 pr. enkeltanlegg. Ved Siggerud skole søker kommunen om støtte til hinderløype og ballbinge.

Driftsavdelingen kan bistå denne type prosjekter med arbeidskraft og sørge for en grundigere vegetasjonsskjøtsel gjennom ordinær drift. Dette har vi en positiv erfaring med fra tidligere prosjekter og dette gir også en positiv effekt for medarbeiderne i driftavdelingen å være med å etablere nye anlegg.

6.2.4 Sentrumsgater og torg

Sesongen 2021 er det lagt ned betydelig innsats på Jan Baalsrud plass. Anlegget har vært preget av for lav driftsfrekvens, men er nå i tilfredsstillende stand. Det er viktig å holde fokus på å opprettholde standarden i slike anlegg, da det er en forventning i befolkningen at denne type anlegg er velskjøttede. Vi vil i tiden fremover få oversikt over hvor det er behov for ekstra oppfølging og på denne måten være i bedre stand til å sørge for utførelse av vedlikeholdsdrift. Det er etter et slikt løft viktig å opprettholde standarden og derfor har denne type anlegg en høy prioritet i temaplanen.

6.2.5 Badeplasser og friluftsanlegg

Kommunen ønsker å kartlegge og se på behov for oppgradering av det enkelte anlegg. Per i dag klipper vi plener, drifter sesongbaserte sanitæranlegg og utfører søppeltømming.

Kommunen ønsker å utforske muligheten for tettere kontakt med beboere og lokale ildsjeler som kan få ansvar med daglig tilsyn med søppelplukking og observasjon med tanke på hærverk. Det kan også tenkes at disse kan påta seg en større rolle i forvaltningen med å skjøtte deler av grøntanlegget. Kommunen må uansett sørge for oppfølging.